

ΤΟΜΟΣ Β'. ΟΞΦΟΡΔΗ
ΕΙΜΑΙ ΑΝΑΣ ΤΩΝ Α-
ΣΤΕΡΩΝ, ΚΑΛΩΣΤΗΣ
ΣΤΕΜΜΑ ΦΕΡΩΝ. ΔΡΩ
ΩΣ ΚΑΙΣΑΡ ΚΡΙΝ' ΩΣ
ΠΛΑΤΩΝΜΕΤΑΤΟΥΧΡΙ
ΣΤΟΤ ΣΤΜΠΡΑΤΤΩΝ.

Σύγγραμμα τριμηνιαίως έκδιδόμενον υπὸ Πλάτωνος Ε. Δρακούλη.

ΤΕΤΧΟΣ Θ'. ΙΑΝΟΤΑΡ.
ΠΑΣ' ΑΦΙΛΑΤΤΟΣ ΕΝ-
ΕΡΓΕΙΑ ΕΙΝΕ ΔΡΑΣΙΣ
ΤΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟ-
ΤΗΤΟΣ. ΠΑΣ' ΑΝΕΠΙ-
ΔΕΙΚΤΟΣ ΚΑΛΩΣΤΗΝΗ
ΕΙΝΕ ΠΑΡΑΣΗΜΟΝ.

5 ΔΡΑΧΜΑΙ ΚΑΤ' ΕΤΟΣ.]

Ἐρευνα

Oxford, 1906.

[ΚΑΤ' ΕΤΟΣ ΔΡΑΧΜΑΙ 5.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

21 Δεκεμβρίου.

"Ολις αἱ ἐνδείξεις ὑπάρχουν ὅτι τὸ ἔτος εἰς ὁ εἰσερχόμεθα ἔσται ἀξιομημόνευτον εἰς ῥίζακάς μεταβολᾶς, κοινωνικάς καὶ πολιτικάς, πανταχοῦ γῆς. Ὁ ρώσος κολοσσὸς πίπτει. Μόνον αὐτὸν τὸ γεγονός εἴνε προφήτεια κολοσσιαίων μεταμορφώσεων ἐν πάσῃ χώρᾳ. Καὶ εἴνε προσέτι προμερὸν νοούθημα πρὸς τοὺς πολιτευομένους τοῦ κόσμου, τοὺς ἀσμενιζόμενους νὰ παίξωσι τὰς τύχας τῶν λαῶν.

Πολύτιμον φίλην ἔχασεν ἡ ΕΡΕΥΝΑ διὰ τοῦ αἰφνιδίου καὶ προφόρου θανάτου τῆς συνεργάτιδος ἡμῶν Lady Florence Dixie. Ἡτο γνητὴ μεγάλης διαπρεπείας καὶ πλήρης ζήλου ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐτρεφε μεγάλης ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἀλληλισμοῦ ὡς κοινωνιστέρας δυνάμεως, καὶ ἐθεώρει τὴν ΕΡΕΥΝΑΝ ὡς τὸ ἀρμόδιον μέσον πρὸς διαμόρφωσιν Ἑλληνικοῦ θῆσθος τιμῶντος τὴν λέξιν ἐλλην ὡς τὸν ἐκλαμπρότατον τῶν τίτλων. Πλείονας λεπτομερέστατα περὶ τοῦ χαρακτήρα τῆς ἔξοχου ἀγγείλος περιέχει ὁ πρῶτος τόμος τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἐν σελίδῃ 202. Ἡ ἄκρα ἀφίλαντία τῆς τὴν ὀδηγεῖσθαι εἰς ἀμέλειαν τῆς ὑγείας της, δυστυχῶς δὲ ἐπαθεῖ καὶ πάσιν ἀπὸ τοῦ ἵππου τῆς τελευταίας, τῶν συνεπειῶν τῆς ὁποίας δὲν κατώρθωσε νὰ κατιχύνῃ. Πρὸ ἐτῶν ἥτο διάτημος ἐν τῷ κόσμῳ τῆς ἀγγλικῆς θρησίας. Ἀλλὰ συναισθανθεῖσα τὸ βάρβαρον τῆς διασκεδάσεως ταύτης ἐστράφη ὀλυψύχως ἐναπό τοῦ αὐτῆς. "Ἐγραψε πολλὰ βιβλία κατὰ τοῦ κυνηγίου. Προσέτι ἐγκατέλευψε τὴν κρεοφαγίαν ὡς ἀπάνθρωπον Νεαρωτάτη ἐπὶ εἰλέν ἔξερενήσει τὴν Παταγονίαν καὶ ἐγραψε σύγγραμμα ἀποτελοῦν ἥδη ἐπιστημονικὴν ἀθεντίαν. Βραδύτερον, εἰκοσιπενταετῶν ἐπὶ οὐσίᾳ, μετέβη εἰς τὸν Βερεκὸν πόλεμον τοῦ 1881, ὡς στρατιωτικὸς ἀνταποκριτής τοῦ "Ἐωθινοῦ Ταχυδρόμου." Ἡ Δαΐδη Φλωρεπτία ἥτο δὲ τὸ προστάτης ἄγγελος τῶν καταδυναστευομένων λαῶν. "Υπεραμνθεῖσα τοῦ βασιλέως τῶν Ζουλοῦ, τοσαύτην ἔξηστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς δημοσίας γνώμων, διστε ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἡραγκάσθη νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Σετμάγιον νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν ἡττηθεῖσαν πατρίδα του.

"Τούλιανός ὁ Ἀποστάτης" ὑπὸ Γαετάνου Νέγρη-Μετάφραστος ἐκ τοῦ ιταλικοῦ εἰς τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ τῆς Δουκίσσης Λίττα-Βισκόντη-Ἀρέζε. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐσχάτως ἐκδοθὲν ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τοῦ Fisher Unwin ἐδάφισεν λίαν ἀργὰ ἡ ὥστε νὰ παράσχωμεν πλήρη βιβλιοκριτίαν αὐτοῦ ἐν τῷ παρόντι τεύχει τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ. Εἶνε δίτομον τὸ σύγγραμμα καὶ ἀποτελεῖ ἔξοχον εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος Ιουλιανοῦ. Ἡ μετάφραστος εἴνε θαυμαστία καὶ ἐλέγχει σπανίαν λυγοτεχνικὴν δεξιότητα τῆς Δουκίσσης, ητοις προδῆλως χειρίζεται ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας ὡς μητρικάς της, καὶ μετὰ ἡλεκτής ἐπιμελεῖας καὶ ὑπομονῆς. Φαινέται τρέφουσα πρὸς τὸ θέμα ίδιαζουσαν στοργήν, καὶ ὄντως τὸ θέμα εἴνε ἐμπλεων ἐνδιαφέροντος, καὶ τὸ πραγματεύεται ὁ συγγραφέας ἐμθριβῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Ὁ αἰών τοῦ Ιουλιανοῦ εἴνε ζωτικωτάτης σπου-

δαιώτητος διὰ τὸν σπουδαστὴν τῶν πηγῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. "Ο Ἀποστάτης" ἦτο ὃδον ὅταν ἀπέθανε καὶ εἶχε διδαχῆς νεαρώτατος ἔτη τὴν Ἐλληνικὴν φιλοσοφίαν. Εἶτα αἱ περιστάσεις συνώμοσαν νὰ τὸν φέρουν εἰς συνάφειαν μὲ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἐν Ἀθήναις, καὶ νὰ τὸν θέσουν εἰς περιβάλλον παριστῶν τὸν Χριστιανισμὸν ὑπὸ χειρίστην ὄψιν. "Ο Ιουλιανὸς εὑρέθη ὑπὸ τὸ μειονέκτημα νὰ παρανοήσῃ τὸν τε Χριστιανισμὸν καὶ τὸν Ἐλληνισμόν. "Ο πρώτος θάνατος αὐτοῦ ἐπομένως ἦτο δυστύχημα, διότι ὁ ἀνήρ ἦτο ἐρευνητικῆς ἴδιουσγκραφίας καὶ πλήρης ζήλου. "Ισως ἡ μεσαίωνική διοικοδρόμησις εἰς τὸ σκότως δὲν θὰ ἐπήρχετο, ἐάν ὁ αὐτοκράτωρ Ιουλιανὸς μὴ ἀπέθηντο τόσῳ νέος, διότι θὰ ἐλάμβανε καιρὸν νὰ σταθμίσῃ τὰ συλλήψεις του ὑγιῶς, καὶ εἴνε ἀναμφισβήτητον ὅτι εἶχε ζωηρὰν τὴν συναίσθησιν περὶ τῆς εὐθύνης αὐτοῦ ὡς αὐτοκράτορος. "Ισως ἐὰν ἔζη ἄλλα τριάκοντα ἔτη ἀκόμη, ἡ Ἀνθρωπότητος σήμερον θὰ ἐνεπνέετο ὑπὸ τοῦ ἀλληλικοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ μόνου Χριστιανισμοῦ εἰς ὃν ἡττήνειν ὁ Ναζωραῖος.

Πλήρης ἐνδιαφέροντος ἦτο τὸν παρελθόντα Ὁκτώβριον τὸ συγκροτηθὲν ἐν Λονδίνῳ Συνέδριον τῶν ὑπέρ τὰ ὄγδοηκοντα ἔτη γεγονότων. Πάντες οἱ νεαροὶ οὗτοι πρεσβύτεροι συνήθοιν ἵνα δείξωσι τὸ σφρύγος των καὶ μαρτυρήσωσι περὶ τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων ἀτινα ἔχει ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τοῦ κρέατος. Τινὲς ἔξι αὐτῶν βεβαιοῦσι ὅτι ἡσαν γέροντες πρὸ τριακονταετίας ὅτε ἐγκατέλειψαν τὸ κρέας καὶ εἴνε νέοι ἥδη ὑπερβάντες τὸ δύοδηκοστόν. Μεταξὺν αὐτῶν ἡσαν ὁ διάσημος Ἑλληνιστής Μαΐορ καθηγητής τοῦ πανεπιστημίου τῆς Κανταβριγίας, καὶ ὁ ἱατρὸς Ιωσήφ Βάλλας δύοδηκοντα τεσσάρων ἔτῶν. "Ο πειώνιμος κοινωνιδόγος καὶ γεωπόνος Σώνδερος ἐννεήκοντα ἐνὸς ἐτῶν, δὲ Πίτμαν συνεργάτης τοῦ ἐπίστης φυτοφάγου ἀδελφοῦ τοῦ Πίτμαν τοῦ ἐφευρετοῦ τῆς Στενογραφίας. Πάντες εἰσὶν ἀκαδημαῖοι καὶ προσδοκῶσι μακρὸν βίον. Τὰ θέματα περὶ δύο ἐγένοντο συζητήσεις περιεστράφησαν δλα εἰς τὸ σκόπιμον καὶ σοφὸν τῆς ἀναιμάκτου διαίτης.

Ἐίσ οσα εἴπομεν τὸν Ὁκτώβριον περὶ τῆς ἀνάγκης ἡν ἔχει τὸ ἔργον μας νὰ ὑποστηριχῇ χρηματικῶς ἵνα μὴ σταμάτησῃ, ἐλάβομεν μέγαν ἀριθμὸν ἀπαντήσεων. Οἱ γράφοντες μᾶλι καθικετεύονται νὰ ἐμπεινῶμεν. Ἐπειθυμοῦμεν ὅμως ἵνα οἱ οὕτω αἰσθανόμενοι ὀστιοποιῶσι τὸ αἰσθητά των εἰς μορφὴν τρέχοντος νομίσματος, διότι αὐτὸν εἴνε τὸ μόνον ἐπιχείρημα δπερ ἐνοεῖ ὁ τυπογράφος μας. "Ἐν τούτοις ἔνοι πράγματι συνώδευσαν τὴν ἔκφρασίν των διὰ χρηματικῆς εἰσφορᾶς. Καὶ δὲ μὲν κ. Κ. Σταθάτος ἐν Βραδλα, δὲ καὶ ἀλλοτε ἐμβάσας ἵναι 125 φράγκα, μᾶς ἐμβάζει ἥδη ἀλλα τόσα, γράφων πολλὰ διαβεβαιώσεις ἐκτιμήσεως καὶ προσθέτων ὅτι ἐλπίζει καὶ ἀλλοι ἀρκετοὶ νὰ ἐνεργήσωσιν ὡς αὐτός, ἵνα ἡ ΕΡΕΥΝΑ γίνη μηνιαίον περιοδικόν. Μετ' αὐτὸν ὁ δόμογενης τοῦ Λονδίνου κ. Ν. Μπέλλας ἐπιστέλλει ἥδη ἔξαισιον γράμμα ὅπερ ἀδυνατοῦμεν δυστύχως νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ παρόντι τεύχει, καὶ συνοδεύει αὐτὸν μὲ τὴν προσφορὰν 125 φράγκων ἐκ μέρους ἑαυτοῦ,

καὶ ἀλλων τόσων ἐκ μέρους τῆς κυρίας Μπέλλα. Ἐξιστούν
ἐνθέρμους ἐκδηλώσεις ἐλάβομεν προφορικάς ἐν Δονδίνῳ παρὰ
τοῦ ὄμογενούς κυρίου Β. Βουρλούμη ὑποσχεθέντος ἵσην εἰςφορὰν
καὶ προσέτι παρὰ τοῦ ὄμογενούς κ. Π. Κοτρώνη ὅμοιον ποσὸν
ἀναγγείλαντος. Εὐελπιστούμενοι ὅτι οἱ εὐγενεῖς οὗτοι φίλοι τοῦ
ἔργου μας θὰ εὑρωσι μημπτάς, καὶ θὰ ἡτο εὐχῆς ἔργον ἴνα πρὸ^τ
τοῦ ἔπαρος φθάσων εἰς χείρας μας τὰ ἀνάγκαιά χρηματικά
μέρα ὅπως προβλῶμεν ἐγκαίρως εἰς διαβήματα ἀφόρωτά το
μηριαίον τῆς ἐκδόσεως καὶ ὅπως ἐξασφαλίσωμεν ἀνετωτέραν
τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὑπάτης σπουδαίωτος ἔργου τούτου δι
ὅ μεις ἐξ ἰδίων ἐδαπανήσαμεν ἥδη μέγα κεφάλαιον

“Οσον ἀφορᾷ τὰς ἀνανέωσεις τῶν ἑγγραφῶν διὰ τὸ 1906 καθικετεύομεν τοὺς συνδρομητὰς καὶ ὑποστηρικτάς μας νὰ μὴ ἀναβάλωσι ποσῶς ἀλλὰ νὰ σπεύσωσι. Δὲν ἔχουσιν ίδεαν τῶν δυσχερειῶν ἀς δημιουργοῦσιν ήμιν ἀναβάλλοντες. Μία ἐξ αὐτῶν εἴναι ή δαπάνη εἰς ήν μᾶς ἔξαναγκάζει η ἀναβολή διότι καθίσταται ἐπάναγκες νὰ τυπώνωμεν καὶ στέλλωμεν ταχυδρομικάς ὑπομνήσεις πρὸς ἀνανέωσιν, εἰνε δὲ περιτόν νὰ ἔξηγήσωμεν ὅτι η ἐκτύπωσις ὑπομνήσεων καὶ τὰ ταχυδρομικά ἀποτελοῦσι μεγάλην δαπάνην. Τάντης, καὶ πολλῆς ἀλλης ἀνωμαλίας, θὰ μᾶς ἀπήλλασσον οἱ ἀνανεούντες ἀνευ ἀναβολῆς, συνδρομηταὶ, ὑποστηρικταὶ καὶ ίδρυται.

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς προσκλήσεως τοῦ διευθυντοῦ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, εἰς τὸ γεῦμα τοῦ Δάρδου Δημάρχου καὶ τῆς συναντήσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, πολλαὶ ἄγγειαι ἐφημερίδες ἔγραψαν εὐφήμια περὶ ἡμῶν, εἰδικότερον δὲ περὶ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἔγραψαν τὸ Daily News, Daily Telegraph, καὶ τὸ Westminster Gazette, πρὸς ἀ̄ς ἐκφράζομεν ἐγκαρδίους εὐχαριστίας. Ἐπὶ σης εὐχαριστούμεν διὰ τὴν αὐτὴν μνείαν Τὸ "Αστυν., τὸ Νέον "Αστυν., τὴν Πρόσοδον (Κων/Λεως) τὸν Τύπον (Βόλου) καὶ τὸν Ἀστέρα (Σικάγου).

Κοτ' ἀνάγκην ἀναβάλλεται εἰς τὸ προσεχὲς τέυχος, ὃ δημο-
πίευσις τοῦ δευτέρου μας περὶ Ανωτέρας φιλίας.

Ἐν Δονδίνῳ δὲ διευθυντής τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ ἡγόρευσε τῇ 15
Δεκεμβρίου ἐνώπιον ὄμηγύρως ὄμηγενῶν, παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ
κ. Δαμπιέλέτ, τελούντος τὴν δεκάτην ἐπέτειον τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ
καλλιτεχνικοῦ σπιδίου του, καὶ ἐπινυμάντος νὰ δόσῃ ἡμῖν τὴν
ἐνκαρίαν τάῦτη, ὥστα ἀναπτύξωμεν τὰς ἀρχάς μας δι’ ἀς ὁ
διακεκριμένος μουσουργὸς τρέφει μεγάλην ἐκτίμησιν. Ἐπρά-
ξαμεν τοῦτο εὐφρόσυνως καὶ ἡντυχήσαμεν νὰ ἀφυπνίσωμεν
ἐνδιάφερον ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀκροατῶν ὡν μέγα μέρος
ἀπετελέστο απὸ Ἑλληνίδας Δυπούμεθα μὴ ἔχοντες χώρον ὥστα
δημοσιεύσωμεν ὡδε τὴν ἀγρόευσιν. Ἐν συνόψει διευ-
πώσαμεν τὸ ἰδεῶδες μας ὡς ἀφορῶν εἰς τὴν διαμόρφωσιν
Ἑλληνικοῦ ἡθους, διακρίνοντος τὸ Ἑλληνικὸν γένος, καὶ ἱκανοῦ
νὰ ἀνψωσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἰς ὅρίζοντας εὐγενε-
στέρους, συνεχίζον τὴν μεγάλην ἀποστολὴν του—ἀποστολὴν
ἥν διέκοψαν περιπτέται αἰώνων. Ἰνα πράξῃ τοῦτο πρέπει
νὰ ἀνάψῃ ἄποξ ἔτι διὰ τοῦ ἵεροῦ ἐκείνου πυρὸς ὅπερ
ἐθέρμανε τὴν Ἑλληνικὴν φύσιν τὸ πᾶλαι, καὶ νὰ δεχθῇ τὴν
ικεῖδα ἥν τῷ προσφέρει ἡ ΕΡΕΥΝΑ. Οὕτω τὸ γένος μας θὰ
δράξῃ τὴν λαμπάδα τῆς προόδου καὶ θὰ τὴν διαβιβάσῃ εἰς τὰς
μελλούσας γενεάς. Εἰς τὴν δράσιν ταῦτην ἔγκειται τὸ ἀληθὲς
μεγαλεῖον οἰούδηποτε ἔθνους. “Ο, τι εἴπομεν εἰς τὸν βασιλέα
εἴπομεν καὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας τοῦ Δονδίνου, καὶ ἔχομεν τὴν
πεποίθησιν δι τὸ δὲν ὡμιλήσαμεν ἐπὶ ματάφ. Ἡμέραν τινα
οἱ λόγοι μας θὰ φέρωσι τὸν καρπόν των.

Τὸ πρῶτὸν ταχυδρομεῖον τῆς ἐπιστῆς (16 Δεκεμβρίου) ἀπέφευγε τὴν ἔξην ἐπιστολήν δι’ ἣν ἐμέθεα λιαν ὑπόχρεοι.

ίας έφερε την εργά την ποιητική της σε μεγάλη όγκο. Η απόδοση της ήταν η πρώτη που διέθετε στην Ελλάδα την ποίηση της σε μεγάλη κλίμακα. Το έργο της ήταν ο πρώτος ποιητής που διέθετε στην Ελλάδα την ποίηση της σε μεγάλη κλίμακα. Το έργο της ήταν ο πρώτος ποιητής που διέθετε στην Ελλάδα την ποίηση της σε μεγάλη κλίμακα.

Μᾶς γράφει εἰς ὑποστηρικτής τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ τὰ ἐπόμενα :
"Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ Ὁκτωβρίου ἀναγράφετε τὴν δωρεὰν τοῦ
Ὀθωνοῦ Σταθαρίου πρὸς Ἰδρυσιν ναυτικῆς σχολῆς καὶ συμφωνῶ
ζὸς σας ὅτι ὁ δωρητὴς εἶναι ξένος συγχαρητηρίων ἰδίως διτὶ δύναται
ὑποτεθῆναι ὅτι η ΕΡΕΤΝΑ ἔτεροιν ἐπὶ τὸν διαβέσσεον τὸν διὰ τὰ
ιαύτα. Μολατάυτα ἔγω τὸν κρίνον πειραστότερον ἄξιον συγχαρη-
τώντων δύτει, ὡς βλέπω, εἶναι συνδρομητῆς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ, παρά
ὅτι ίδρυε τὴν ναυτικὴν σχολὴν καὶ διατέρφασα κρυφῇ ἐπίδια ὅτι
αὐτὴν αἱρέσθω διὰ τὴν ναυτικὴν Σχολὴν ἐν ἑκατομμύριον, γρήγορα
αἱρέσθω διὰ τὴν ΕΡΕΤΝΑΝ τὸ εἰκοστὸν τὸν ποσοῦ τοῦτον. Διότι
οὐ θεωρεῖ ὁ οὐδεμίην ἄρκετά ὕστε νὰ διηδῇ διτὶ τὸ καλον τὸ δύποιον θά-
ροκνήν ἐκ τῆς ναυτικῆς σχολῆς δὲν θὰ εἰσει ὑπὲ τὸ ἑκατομμυριούστον
οὐ καλον ὑπὲ προώριστα μὲν προκύψῃ ἀπὸ τὴν ΕΡΕΤΝΑΝ. "Η ναυ-
τικὴ σχολὴ θὰ του στοιχίσῃ ἵσως ἀλλὰ ἐν ἑκατομμύριον τοῦδιάχιστον.
Η ΕΡΕΤΝΑ, ἀπὸ αἱρέσθω δι' αὐτὴν πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων,
οὖν θὰ τοῦ ἑστοχίζει πλέον τίποτε περισσότερον τῆς ἑπταὶ συν-
δρομῆς ἥν πληρώνει καὶ τάρα. Διστήλαι λίται δι' αὐτὴν εἴνε
ἥνδος μηρὸς εἰσόδημα καὶ θα δῆτο ἀπείρως εὐστοχώτερον νὰ δύσῃ
τοῦτο εἰς τὴν ΕΡΕΤΝΑΝ παρά νὰ δύσῃ τὸ ἔβδομον τῆς περιουσίας του
διὰ ναυτικὴν σχολὴν ὅμως τῆς δότας δύναται νὰ προκύψουσι κατὰ
δεκάδας ἄπαξ ριζοβολήσῃ ἥ δημιουργικὴ διδαχὴ τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ."

‘Ο Α σ τ ḡ ρ τον Συάγου είνε λίαν εύνους ήμιν. Εἰς ἐν τῶν προσφάτων φύλλων του ἐδημοσίευσεν ἀρθρίδιον ὑπὲρ τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ δί τῷ εὐγνωμονούμενῳ ἄκρως. Μεταξὺ ἀλλων λέγει τὰ ἔξι.

Λεγει τα εξη.
Η ΕΡΕΤΙΝΗ είναι μοναδικὴ φαινόμενον ἐν τῷ ἀληφικῷ στέρεωσατι καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτῇ τῷ μεγάλῳ Ἀγγίλᾳ. 'Ομλεῖ μετὰ καταπληκτικῆς δυνάμεως ἐπὶ θεμάτων φιλοσοφικῶν, φιλολογικῶν, πολιτικῶν, ψυχολογικῶν, θεολογικῶν. 'Η δύναμις της εἶναι ἡ δύναμις ήτοι ταυτότητας ἐπὶ τῆς ἑπτηκήμης καὶ τῆς ἀληθείας. 'Εξαποστέλλει εἰς τὸ πανελλήνιον τοὺς θρητικωτάτους τῶν χυμῶν, ώστε φαινεται συλλέγουσα, ἀπὸ τῶν ενδομωτάτων ἀνθέων, δικῆν αἴκαμάτου μελίσσης, καὶ φαινεται περὶ οὐδενὸς ἐν τῷ κοσμῷ φροντίζουσα ἐπέκεινα τοῦ λαμπτοῦ τούτου ἔργου της—τοῦ ἐγγενεστάτου τῶν ἔργων—περὶ τοῦ διτοῦ ἀενάκως μοχθεῖ καὶ ἐνδελεχώς διαλογίζεται. Καὶ ἀληθῶς τὰ θέματα τῆς ΕΡΕΤΙΝΗΣ ἀποτελοῦνται τὴν Βάσιν παντὸς τοῦ πολιτισμοῦ, παντὸς τοῦ φωτός. Εἰσὶν ἡ οὐσία τῆς ἐνημερίας τῆς 'Ανθρώπητοτήτος. Πώς ἐλλην πρέπει νὰ ἔναβρύνεται καλούμενος συνδρομὴν τῆς ΕΡΕΤΙΝΗΣ.

‘Η Πρόοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔγραψε τελευταῖς πολλὰ εὑμενὴ ἐν οἷς τὰ ἐπόμενα δὶ’ ἀ τὴν εὐχαριστοῦμεν ἐκαθηδίωσε.

Ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ἀνακοψή την ἔκδοσιν της η ἘΠΙΦΑΝΙΑΣ
ἰκανὸν ἀριθμῷ συνδρομητῶν, θὰ ἡτο πολὺ θλιβερόν πρώτον διότι θὰ
ἔξειπτε περιοδικὸν τηλικαθῆς ἄξιας, καὶ δεύτερον διότι θὰ ἀπεδεί-
κνετο ὅτι δὲν εἶμεθα ικανὸν νὰ διατηρήσωμεν ἐν διαφωτιστικὸν
σύγγραμμα. Τὸ περιοδικὸν αὐτὸν ἀμιλλάτα πρὸς τὰ ξειστα τῶν ἐν
Εὐρώπῃ ὑπέρτερει μαλιστα αὐτῶν ὅτι τινας ἐψύχεις. Γράφεται
μετὰ θυμαστός ἐπικελείας καὶ προσοχῆς. Η ἑτοια συνδρομητή
του εἶναι μάνον εἰκοσιτρία γρόσια καὶ δύος δὲν πάρχουν δέκα
ἔκατοντάδες ἀλλήναν ικανῶν νὰ τὸ διατηρήσωσι διὰ τόπῳ μικρᾶς
θυσίας. Συχνὰ σταταῖς καθεῖς ἐξ ἡμῶν 23 γρόσια ἀσκόπως, αλλὰ
ποτεῖται νὰ τὸ δίδῃ πατέει τοῦ ἔτους, ίνα αναγνώσκη λέαι-
σιας σελίδας, μορφούσας, ἔξεγενησίουσας καὶ πλοντιζόυσας αὐτὸν δι-
γῶν γράσσεων καὶ γονιμῶν ιδεάν.

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΕΧΕΙ
ΜΕΓΑΛΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ.”

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

Ναί, βασιλεῦν, “ό ἐλληνισμὸς ἔχει μεγάλην τοστολήν” ἀλλ’ ἀμφιβάλλω ἀν υπάρχουν ἑκαν ἔλληνες κατανοοῦντες τὴν σημασίαν τῆς πάσεως ταύτης. Οταν χίλιοι μόνον ἔλληνες στδύσωσιν εἰς τὸ νόημα αὐτῆς, ὁ ἐλληνισμὸς θὰ γένεται ἐπὶ θύραις τῆς ἐκπληρώσεως τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ή οἰκουμένη τότε θὰ τὸν ἀνεγνώριζεν ἀκαταμάχητον καὶ γοργὴν δύναμιν, ὅχι ἀπλῶς ταῖς ἀρθρογραφίαις τῶν φιλελλήνων, ἀλλ’ ἐν γάλαις πράξειν δημιουργούσαις ιστορίαν. Σπως δύως ἔχουσιν οὐν τὰ πράγματα καὶ ὅπως οἰκουμένηα νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν δῆλοι τὴν (ἔφεξης αστικήν) φράσιν ταύτην, χωρὶς νὰ ἐκτελῶσι ὅλλοι τὸ ἔξ αυτῆς ἀπορρέον καθῆκον, ή ἐκπλήρωσις τῆς μεγάλης ἀποστολῆς τοῦ ἐλληνισμοῦ ὥρων ἀπέχει. Εἴθε νὰ λάβῃ νέαν τροπὴν ὁ πόπος τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἐλλήνων ἀφ’ ἡς μέρας—τῆς 8/21 Νοεμβρίου—ἐντὸς τῆς ἐλληνικῆς Λοιδίνῳ πρεσβείας, μέσῳ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ λήνων καὶ φιλελλήνων, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος θους ἀνεφώνησεν “ό ἐλληνισμὸς ἔχει μεγάλην τοστολήν.” Εἴθε πᾶς ἔλλην ἀνὰ τὴν οἰκουμένην αἰσθανθῆ βαθύτατα τὴν τρομερὰν εὐθύνην ἦν, ἔστω καὶ ὁ ἀφανέστατος, ἀμα κατανοήσῃ σημαίνει ἡ φράσις “ό ἐλληνισμὸς ἔχει μεγάλην τοστολήν.” Εἰς τούτο ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους η ΕΡΕΤΝΑ ἀφιερόνει πάσαν αὐτῆς προσπάθειαν, τὸ νὰ κατανοηθῇ ἡ ἐνδοτέρα σημασία τῆς ομένης φράσεως καὶ τὸ ὅτι υπάρχουσιν ἑκανονδεῖς ἐκτιμητῶν τοῦ ἔργου μας εἶνε ἀπόδεξις ὅτι παδέως μὲν ἀλλὰ βεβαίως αὐξάνει ὁ ἀριθμὸς τῶν λήνων τῶν ἐνοούντων τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀποστολῆς ν ἐλληνισμοῦ. Η ΕΡΕΤΝΑ σεμνύνεται ὅτι τὴν ομένην βαρυσήμαντον φράσιν τοῦ βασιλέως ὁν ἐλλήνων, πρώτος ὁ διευθυντής τοῦ ἡμετέρου εριδικοῦ ἐχειροκόρτησεν ισταμένος ἀκριβῶς αντι τοῦ βασιλέως ἀγορεύοντος εἰς ἀπόστασιν ο βημάτων. Πρώτος ὁ διευθυντής τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ οκε τὸ σύνθημα τῶν ἀνευφημιῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἡς ἐλληνικῆς πρεσβείας, ἀμα ἔξηλθον ἀπὸ τὰ αστικὰ χείλη αἱ ἵεραι αὐται λέξεις “ό ἐλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολήν.” Η τιμὴ ἡτις ἔνετο εἰς τὴν ΕΡΕΤΝΑΝ δέον νὰ ἀναγραφῇ ἐνταῦθα ετὰ ὑπερηφανείας διότι ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ανελλήνιον ἀναγνώρισιν τοῦ ὑψους εἰς δ ἀτενίζει ἡμέτερος ἀγῶν περὶ μεταμορφώσεως τοῦ γένους. Ρέπεται δὲ νὰ σημειωθῇ ὅτι πρώτην φορὰν σχόντες τὸν τύχην νὰ γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν αστικαὶ Γεώργιον ἐμόρφωσαμεν τὴν πεποίθησιν τι τῶν ἐλλήνων ἀνάσσει σπάνιος ἀνήρ. Εἶνε διαν γνωστὸν ὅτι δὲν εἴμεθα βασιλόφρονες, πρεπει μᾶλλον νὰ εἶνε γνωστὸν ὅτι οὔτε εἴμεθα δὲν εἴμεθα βασιλόφρονες. Συμφωνοῦμεν ετὰ τοῦ ἄγγλου βουλευτοῦ John Burus ὅτι

‘ο κίνδυνος τοῦ κόσμου σήμερον δὲν εἶναι οὐαρχισμός, ή η διγαρχία, ή η δημοκρατία· ούανδυνος ὅστις ἀπειλεῖ τὸν κόσμον σήμερον εἶναι η τλούτοκρατία.’’ Αλλὰ ἀνέξαρτήτως τούτου οἰα-
δήποτε ἴδιοσυγκρασιακή ἀντιπάθεια κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς βασιλείας δὲν δύναται νὰ μᾶς ἐμπο-
ρίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ θαυμάζωμεν καὶ ἐπαινῶμεν τὴν ἀρετὴν ὅπουδήποτε τὴν ἀνευρίσκομεν, ἔστω καὶ
ις τὸ στῆθος ἐνὸς βασιλέως. Μάλιστα θαυμα-
τοτέρα εἶναι η ἀρετὴ ἐνὸς βασιλέως διότι ἀπαι-
τεῖται νὰ εἶναι ἥρως τις ὅπως διατηρήσῃ τὴν ἀρετὴν
τοῦ ἐκτεθειμένους ὃν εἰς τοὺς πολλαπλοὺς κινδύνους
ἡς κολακείας. Ή πεποίθησις ἡνὶ ἐμφρώσαμεν
τερὶ τὸν βασιλέως Γεωργίου εἶναι ὅτι ἀνευ αὐτοῦ
ἐν θὰ ὑπῆρχεν Ἑλλὰς σήμερον, τηλικαύτη εἶναι
ἡ δύναμις ἐνὸς ἀγαθοῦ ἄνακτος δι’ ἔθνη ἰδίως
τελοῦντα ὑπὸ τὰς συνθήκας ὑφ’ ἀς τελεῖ τὸ
ἱμέτερον ἔθνος. Συνέπραξε πρὸς τοῦτο καὶ ἡ
Ἀλληνικὴ ἴδιοσυγκρασία, ἡτις ὡς ἐπιγραμματικῶς
ὁ εἶπε ποτε ἐν τῇ βουλῇ ὁ Λομβάρδος, ἀγαπᾶ
ἡνὶ ἵστοητα ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν. Ή σύμπραξις
τάντοτε ὑποθέτει δύο τοὐλάχιστον παράγοντας
καὶ ἀν μὴ συνέπραττεν ἡ ἀρετὴ τοῦ γόνου τῶν
δανῶν βασιλέων, οὐ τὴν ἐκλογὴν ὀφείλομεν εἰς
τοὺς ἐπτανησίους καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἡ Ἐλληνικὴ
διοσυγκρασία θὰ ἔμενεν ἀνευ συμπράκτορος καὶ
θὰ ἔρριπτε τὴν Ἑλλάδα κατὰ κρημνῶν. Ἐπρεπε
νὰ εὑρεθῇ ἀνήρ ὡς ὁ Γεώργιος συνδυάζων ἐν τῷ
χαρακτῆρι αὐτοῦ ὁξεύδερκειαν, εὐρεσιπράξιαν,
ἱρεμίαν, ὑπομονὴν μέχρις ἡρωϊσμοῦ, ἀνθρωπι-
τικὸν αἰσθῆμα ἐνσαρκῶν τὸ μέγα γνώρισμα τοῦ
βύσει ἄνακτος: force et tendresse, ἵνα ζεύξῃ τὴν
ἰννυπότακτον ἐλληνικὴν ἴδιοσυγκρασίαν καὶ δε-
σπόση ἐπὶ 42 ἔτη χωρὶς νὰ πολιτευθῇ, χωρὶς νὰ
ευθερνήσῃ. Οὐ Αλέξανδρος δαμάζων τὸν Βελλε-
φεφόντην φαίνεται οἰονεὶ προφητεία τοῦ κατορθώ-
ματος τοῦ βασιλέως Γεωργίου. Εἰκότως λοιπὸν
δεωροῦμεν τιμὴν ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων
δέξατο τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη τῆς
ΕΡΕΤΝΗΣ δεμένα εἰς τιμαλφῇ τόμον, καὶ προσέτι
δράξατο τῆς εὐκαιρίας, ἐν τῇ θαυμαστῇ εὐρεσι-
τραξίᾳ του, νὰ δόσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸν διευθυντὴν
τοῦ περιοδικοῦ ἵνα προσφέρων τὸν τόμον πρὸς τὸν
βασιλέα, διεξηγήσῃ ἀμα τὸ πρόγραμμα τῆς
ΕΡΕΤΝΗΣ εἰς ἐπήκοον τῆς παρισταμένης ἀντιπρο-
τωπείας τῶν ὄμογενῶν. Οὐ βασιλεύς, καίπερ
καλῶς γνωρίζων, ἥρωτησε ‘Ποίαι εἶνε αἱ ἀρχαὶ
ἥς ΕΡΕΤΝΗΣ;’ ὁ δὲ κ. Δρακούλης ἀπήντησε. ‘Τὸ
τρόγραμμα τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ, Μεγαλεύτατε, δύναται νὰ
μειεχηγηθῇ εἰς δύο φράσεις. Αφορᾶ εἰς τὴν
ἰννυψωσιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ ἔθνικοῦ ἥθους τῶν
Ἀλλήνων, καὶ προσέρχομαι νὰ χαιρετίσω ὑμᾶς
διότι τὸ πρόγραμμά μου τελεῖ ἐν πλήρει ἀρμονίᾳ
τρὸς τοὺς βασιλικοὺς πάθους σας.’—‘Εὐχαριστώ
τολὺ καὶ χαίρω κύριε Δρακούλη. Ερχεσθε ἀπὸ
τοῦ ὁξοφόρδην;’ Ναί, Μεγαλεύτατε, ἐκεὶ
διαμένω ἀπὸ ἐνδεκατίας, καὶ εἴμαι ἀφοσιωμένος

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΕΝ ΦΟΝΕΥΕΙ.

εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Προσφέρω δὲ ὑμῖν τὸν τόμον δν ἀποτελοῦσι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη, ὡς ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐλαβείας ἢν τρέφω πρὸς ὑμᾶς ὅχι ἀπλῶς ὡς τὸν πρόμαχον τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους καὶ τὸν ἐγγυητὴν τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης τῆς πατρίδος μας, ἀλλὰ ὡς ἀγαθὸν ἀνακτα — ἀνακτα ἐμφορούμενον ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων.” Ο βασιλεὺς ἔξεφρασε ζωηρὰς εὐχαριστίας καὶ ἐσφιγξε δις τὴν χείρα τοῦ κ. Δρακούλη, τοῦθ’ ὅπερ ἥτο τιμητικὴ ἔξαιρεσις διὰ τὴν ΕΡΕΤΝΑΝ, διότι ἄπαξ μόνον ἔδωκε τὴν χείρα εἰς τὸν ἄλλους. Τὴν σκηνὴν ταύτην τῆς συναντήσεως καὶ καταθήκης τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ βασιλέως, ἀναπαριστᾶ διὰ μεγάλης εἰκόνος τὸ Daily Graphic τοῦ Λονδίνου ἐν τῷ φύλλῳ αὐτοῦ τῆς ἐπιούσης, καὶ εἴμεθα λίαν ὑπόχρεοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος δοῦσαν ὑμῖν εὐμενῶς τὴν ἀδειαν νὰ ἀναδημοσιεύσωμεν τὴν εἰκόνα ταύτην χάριν τῶν συνδρομητῶν τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ, (σελ. 144).

Ως διευθυντὴς τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ ὁ κ. Δρακούλης ἥτο προσκεκλημένος καὶ εἰς τὸ Οὐνίδσορ ἔνθα κατέλυσεν ὁ βασιλεὺς ἀφικόμενος εἰς Ἀγγλίαν καὶ εἰς τὸ γεῦμα τὸ δοθὲν τῷ ἀνακτὶ ὑπὸ τοῦ λόρδου Δημάρχου τοῦ Λονδίνου. Ο λόγος τοῦ βασιλέως ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Οὐνίδσορ ἰδίως ἐσαγήνευσεν ἡμᾶς διὰ τὴν φράσιν τὴν εὐχομένην τὴν πρόοδον τῆς Ἀγγλίας “χάριν τοῦ καλοῦ τῆς Ἀιθρωπότητος” φράσιν ἥτις σπανίως ἀπαντᾶ εἰς βασιλικοὺς λόγους. Ἀμφιβάλλω ἀν δὲ μονάρχης, μετὰ τὸν βασιλέα Ἐδουάρδον, πρυτανεύει τόσον ἐν ταῖς καρδίαις τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ ὅσον ὁ βασιλεὺς Γεωργίος. Ο Ἑλληνικὸς λαὸς τὸν ἀγαπᾶ ἔξ εὐγνωμοσύνης ὁ ἀγγλικὸς λαὸς τὸν ἀγαπᾶ ἔκ θαυμασμοῦ. Οι ἄγγλοι σαγηνεύονται ἰδίως ὑπὸ τῶν χαρακτήρων ἑκείνων οἵτινες συνδιάζουσι παρησίαν καὶ ἀνθρωπισμὸν (pluck and humanity) ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων κατέκτησε τὰς καρδίας τῶν ἄγγλων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἑκείνης καθ’ ἥν ἀποστείλας τὸν στρατηγὸν Βάστον εἰς τὴν Κρήτην ἔδειξεν ὅτι εἶνε ἔμπλεως τῶν δύο τούτων στοιχείων—παρρησίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Ἐκεῦνο τὸ διάβημα ἥτο ἡ πηγὴ τοῦ παμφιλλελληνισμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ τότε, ὅχι μεροληπτική τις κλίσις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος οὕτε διπλωματική τις ἐργασία. Ἡτο τὸ pluck and humanity τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

ΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ.

Ἐφιστώμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὴν σελίδα III τοῦ ἔξωφύλλου ἔνθα δημοσιεύεται ἡ προκήρυξις τοῦ διαγωνισμάτος τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ. Εὐέλπιστομέν διὰ πολλοὺς θὰ σπεύσωσιν νὰ μετάσχωσιν αὐτὸν, ίδως οἱ φίλοι καὶ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἔργου μας. Δὲν πρόκειται περὶ τὸν ποσὸν τῶν διακοσίων δραχμῶν. Ἀλλῶς ἔνιοι ἡδη μᾶς ἔγραψαν ἀνωνύμως δηλοῦντες συμμετοχὴν ἐξ αἰσθημάτος μόνον ἀγάπης πρὸς τὸ θέμα, καὶ ίνα ἔχωσι τὴν συναίσθησιν διὰ πρόσωπον τὸν ὄκουμένην. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ μάλισταν εὐάρεστον, εὐπρόσδεκτον κτηληξεν.

(Τὴν συνέχειαν θεε ἐν σελίδῃ, 142.)

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ.

Τὴν σπουδαιότητα τῆς παρούσης μελέτης ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐκτιμήσῃ ὅταν ἀναλογισθῇ τὸ ἔξῆς: ‘Αναρίθμητοι ἀνιαροὶ αἰῶνες διέρρευσαν μέχρις οὐδὲ ὁ ἀνθρώπος φθάστη εἰς τὴν περιωπὴν εἰς τὴν σήμερον εύρισκεται. Εἰς ποῖον ὑψος περιωπῆς θὰ τὸν φέρουν ὅτι ἡ ΕΡΕΤΝΑ αἰσθάνεται ἴδιαν σαν χαράν ἀφοῦ τὸ στοιχεῖον τοῦτο τονίζομεν ἀπὸ ἐτῶν διὰ παντὸς τρόπου. Δὲν ἵσχυριζόμεθα ὅτι ὁ βασιλεὺς, ὑφὲ ἂστης συνθήκης τοῦ καταστήσας τοῦ βασιλέως, διότι ἀσμένως θὰ τὸ ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ ἵσχυριζόμεθα ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἐλλήνων δὲν φονεύει. Πάσας τὰς ἐκδρομὰς εἰς κυνήγιον τὰς ὄργανωθεῖσας ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος συνωδεύσει, ἀλλὰ δὲν μετέσχειν αὐτῶν εἰμὴ ὡς θεατής. Απέσχε τὸν φόνον ἀρνηθεὶς νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῶν ἀθώων καὶ ωραίων δυτῶν ἄπινα βάρβαρος παράδοσις τοῦ παρελθόντος ἐπιμένει νὰ χαρακτηρίζῃ ὡς θηράματα. Ο βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων δὲν φονεύει. Οἶος ἔνδοξος τίτλος ἀνακτος τὸ μὴ φονεύειν! Εἰνε πράγματι ὁ γνησιώτερος τίτλος τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀν ὁ ἀναγνώστης στραφῇ εἰς τὸ τεῦχος τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ τοῦ Ἱανουαρίου 1905 καὶ διεξέλθῃ ἐπισταμένως τὸ πρὸ ἑνὸς ἀκριβῶς ἔτους ἀρθρον μας· ‘Ἐλληνιστὶ βιοῦν, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ πρὸ δύο ἀκριβῶς ἔτων Οἰκρας πρὸς τοὺς Ἐλληνας, θὰ ἐνοήσῃ διατί ἵσχυριζόμεθα ὅτι τὸ μὴ φονεύειν ἀρμόδει τῷ περιβάλλοντι βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων εἴπερ τις καὶ ἀλλος τίτλος. Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων εἴπερ τις καὶ ἀλλος τίτλος. Νέον φῶς οὕτω χύνεται ἐπὶ τῆς φράσεως “ο Ἑλληνισμὸς ἔχει μεγάλην ἀποστολὴν” διότι τίνα ποτε ἀποστολὴν δύναται νὰ ἔχῃ ο Ἑλληνισμὸς ἀν μὴ κεντρικὸν γνώρισμα τῆς ἀποστολῆς του εἰνε ο ἀνθρωπισμός; ‘Ο βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων δέον νὰ εἴνε ἀνθρωπιστής, δημοκράτης, καὶ φιλόσοφος. Ο βασιλεὺς Γεώργιος Α’ εἴνε ἀληθής βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων διοτι εἴνε καὶ ἀνθρωπιστής καὶ δημοκράτης καὶ φιλόσοφος. Τποθέσωμεν ἐπὶ στυγμὴν ὅτι ὁλόκληρος ἡ χερσόνησος τοῦ Αἴμου καὶ ἡ Μεσόγειος καὶ ἡ Μικρὰ Ασία ἀναγνωρίζονται ως Ἑλληνικὸν κράτος. Ο Ἑλλην ἔκεινος διστις φρονεῖ ὅτι μὲ τὸ κατόρθωμα τοῦτο λήγει ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρέπει νὰ εἴνε ἐκτάκτως διηγαρκῆς. Τὸ κατόρθωμα αὐτὸν δὲν εἴνε ποσῶ μέγα, καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἴνε μεγάλη. Οὐδαμῶς δὲ δύναται ποτε νὰ ἀποβῆ μεγάλη, εἴμὴ ἐὰν ἀκτινοβολήσῃ ἀνθρωπισμὸν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην, καὶ διὰ μὲν τοῦτο δύναται νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ὑφὲ οἰασδήποτε τελεῖ πολιτικὰς συνθήκας ἀρκεῖ νὰ θελήσῃ, διὰ δὲ τὸ ἀλλο, πρέπει νὰ περιμένῃ πείθων (εἰ δυνατὸν) τὴν Οἰκουμένην νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἐπαγγελίας καὶ ἀρθρογραφίαν. Άλλως τὸ μεγαλεῖον ἐνὸς ἔθνους συνιστάται εἰς τὸ ἀκτινοβολεῖν ἀνθρωπισμὸν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην. Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει πρὸ ἑαυτοῦ ἀραιότατα ως ὁ αἰθήρ διεισδύουν διὰ τῶν πυκνοτάτων ἀκωλύτων. Η λέξις “ἐπίπεδα” χρησιμεύει ἀπλῶς πρὸς εὔκολαν τοῦ λόγου, καὶ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὰ τάξιν πυκνότητος:—ύλικὸν (καστανόχρου), αἰθέριον (ρόδόχρου), θελητικὸν (πράσινον), στοχαστικὸν (κυανοῦν), πνευματικὸν (κίτρινον), θεανθρώπειον (ίόχρουν).* Τὰ ἐπίπεδα ταῦτα ὑφίστανται ὅχι μονον ἐν τῷ περιβάλλοντι, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔνδον τοῦ ἀνθρώπου. Εχεις δηλαδὴ τόσα σώματα ἐνταυτῷ ὅσα καὶ ἐπίπεδα, καὶ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναπτύξεως σου κάμνεις χρήσιν τοῦ ἐπιτηδείου πρὸς ἐκφρασιν τῆς ἀρετῆς εἰς ἥς τὸ ἐπίπεδον εὑρίσκεται. Οχι μονον, ἀλλὰ καὶ ἀντιλαμβάνεται θετικώτερον πάν ὅτι ὑφίσταται ἐν τῷ ἔξωθι ἐπιπέδῳ τῷ ἀντιστοιχῷ τοῦ ἔνδον ἐπιπέδον ἐφ’ οὐδ βιοῦς. Οσάκις φέρε εἰπεῖν, διαλογίζεσαι, εὑρίσκεσαι εἰς τὸ κυανοῦν ἐπίπεδον, ἥ φῶς, καὶ προκαλεῖς δονήσεις χυνούσας κυανοῦν φῶς ἐπὶ τῶν πέριξ. Οσάκις έθέλεις αἱ δονήσεις χύνουσι πράσινον φῶς. Αντιστρόφως, ὡς ὑποστηρίζεται καὶ φαίνεται λογικόν, οσάκις ἀναπαριστᾶς ἐν τῇ φαντασίᾳ σου, ἥ θεαται ἀπενῶς κυανοῦν χρῶμα ἥ φῶς, αἱ στοχαστικαὶ λειτουργίαις σου ἀφυπνίζονται, καὶ προσέτι ἀνοίγεται ἐπικοινωνία μεταξὺ τοῦ στοχαστικοῦ ὄργανου σου καὶ τοῦ κόσμου τῶν σοφῶν. Επίσης προκειμένου περὶ τοῦ πρασίνου, καὶ τῶν ἀλλων χρωμάτων ἥ φῶτων. Ο νόμος τῆς ἐμπνευσέως ἐνταῦθα γίνεται ἀρκετὰ δῆλος. Εἰνε δῆμος ἐπάναγκες νὰ μάθῃ τις πῶς δέον νὰ συγκεντρώνται ἵνα θέση εἰς ἔφαρμογήν τὰς νύξεις ταύτας. Οὔτε ἀφ’ ἔτερου προσκαλῶ τὸν ἀναγνώστην εἰς ἐκμάθησιν καὶ ἔφαρμογήν, ἀλλὰ τὸν προσκαλῶ εἰς ἔρευναν, ὡς πάντοτε εἴνε τὸ σύστημα μου, διότι γνωρίζω ὅτι μόνον ἡγούμενής ἔρευνης δύναται νὰ ὑπάρξῃ καρποφόρος μάθησις καὶ αἰσιά ἔφαρμογή. Ιδωμεν ἐντούτοις πῶς παράγονται τὰ χρώματα τῆς περὶ τὸν ἀνθρωπον ὀωειδῶς ἀτμοσφαίρας. Ο χρωματισμὸς ἀρχίζει πάντοτε ἀπὸ τοῦ κατωτάτου ἐπιπέδου. Ο ἀρχέγονος ἥ ἀξεστος ἀνθρωπος ὑποπίπτει εἰς ἐντύπωσίν τινα ἐκ τῶν ἔξω. Κῦμα συγκινήσεως τινος ἐγείρεται ἐν τοῖς ἔνδον αὐτοῦ δίκην ἀποκρίσεως. Δημιουργεῖται μία δόνησις δηλαδὴ εἰς τὸ ὑποσυνείδητον αὐτοῦ ἰσόχρονος καὶ ἰσότονος μὲ τὴν συγκίνησιν. Η δόνησις διαθλὶ τὰ ἐν τῷ βάθει ἡμέρωντα ἀντίστοιχα ρέματα καὶ φέρει εἰς φῶς χρῶμα ὅπερ, ἀντιπαρεχομένης τῆς συγκινήσεως γίνεται ἔξιτηλον, ἀλλ’ ὅχι δίλοσσοχερῶς. Πάσα ἐπανάληψις τῆς συγκινήσεως ἐπομένως ἀφίνει δίλογον χρωματισμὸν καὶ μετὰ πολλὰς ἐπαναλήψεις ἐγκαθίσταται ὄριστικῶς τὸ χρῶμα τὸ ἴδιαζον τῆς

* Τοῦ λοιποῦ θὰ ἀναφέρω τὰ διάφορα ἐπίπεδα διὰ τοῦ οἰκείου χρώματος ως ἐπὶ τὸ πλείστον καὶ διὰ τὴν συγκινήσεως γίνεται ἔξιτηλον, ἀλλ’ ὅχι δίλοσσοχερῶς. Πάσα ἐπανάληψις τῆς συγκινήσεως ἐπομένως ἀφίνει δίλογον χρωματισμὸν καὶ μετὰ πολλὰς ἐπαναλήψεις ἐγκαθίσταται ὄριστικῶς τὸ χρῶμα τὸ ἴδιαζον τῆς

συγκινήσεως. Παραδείγματος χάριν ὁ δέξιθυμος ὄσάκις ὄργιζεται ἐγέρει ἐν ἑαυτῷ νέφος τι βαθέος ἐρυθροῦ χρώματος. Ἡ ὄργη παρέρχεται καὶ τὸ χρῶμα αὐτὸς ἔξαφανίζεται, ἀφίνον ὅμως σμύκριστά τινα ἵχνη ἄπινα προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐὰν ἡ ἔξις τῆς ὄργης δὲν ἔχει παύσει, ἀποτελοῦσι μονιμονέφος ἐρυθρῶν κυματισμῶν. Τὰ ἔκαστοτε—ἀφινόμενα σμύκριστα ἵχνη καθιστῶσιν ἔκάστην ἐπανάληψιν τῆς ὄργης μᾶλλον ἀκατάσχετον τῆς προηγθείσης. Ὡστε ἐὰν ὁ δέξιθυμος κρατήσῃ ἑαυτοῦ καὶ μὴ θυμώσῃ, δὲν θὰ ἐγερθῇ τὸ ἐρυθρὸν νέφος, κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ προστεθῶσι νέα σμύκριστα ἵχνη καὶ οὕτω ἡ προσεχῆς ἔκρηξις θυμοῦ θὰ εἴνει ὀλιγώτερον ἀκατάσχετος καὶ ἡ αὐτοκράτησις εὐκολωτέρα. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐὰν εἰς ἔκάστην πρόκλησιν ὁ δέξιθυμος αὐτοκρατήσῃ, τὰ ἡρεμοῦντα ρέυματα τῆς ὄργης θὰ καταστῶσι ἀνεπίδεκτα δονήσεως ἐπομένως ἀνεπίδεκτα ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ. Ἐννοεῖται ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς ἴσχνει προκειμένου περὶ οίσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οὕτω ὥθουμένου τὸ ρόδοχρον, τὸ πράσινον, τὸ κυανοῦν, τὸ κίτρινον, τὸ ἰόχρονον—χρώματα δὲν αἱ δονήσεις τείνουσι νὰ προβιβάζωσι τόν, οὕτως εἰπεῖν, ἀναπνέοντα αὐτά. Τοιαύτη ἡ γένεσις τῶν χρωμάτων ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ ἀνθρωπού. Ἡ ἔννοια ἔκάστου τῶν μυρίων χρωματισμῶν εἴνει δυσπροσδόριστος ἐντὸς συντόμου ἄρθρου, ἀλλὰ τὰ ἔξης γενικὰ ἀρκοῦσι. Τὸ μέλαν ἐλέγχει μῖσος καὶ κακοβούλιαν. Τὸ βαθὺ ἐρυθρόν ὄργην. Τὸ καστανόχρονον φιλαργυρίαν. Τὸ φαιόχρονον ἐγωισμόν. Τὸ πρασινοκόκκινον ἡλοτυπίαν. Τὸ μολυβδόχρονον μελαγχολίαν, τὸ βαθὺ μολυβδόχρονον φόβον. Τὸ ρόδοχρονον ἀγάπην. Τὸ πορτοκαλλόχρονον ρώμην, ἀλλὰ καὶ φιλοδοξίαν. Τὸ κίτρινον πνευματικότητα. Τὸ πράσινον ποικίλλει πολὺ ἀναλόγως τῶν πολλῶν ἀποχρώσεών του. Ἀνοικτὸν ζωηρὸν πράσινον ἐλέγχει θέλησιν, ἐλκτικὴν δύναμιν, καὶ ζωτικότητα. Βαθὺ πράσινον πανουργίαν. Καὶ τὸ κυανοῦν ποικίλλει πολύ. Βαθὺ ζωηρὸν κυανοῦν ἐλέγχει θρησκευτικὸν νοῦν. Ἀνοικτὸν κυανοῦν ὑψηλὰ ἰδεώδη. Πολὺ ἀνοικτόν, ἔφωτα πρὸς τὴν φιλολογίαν. Λουλάκι, μονιμικὴν ἱκανότητα. Τὸ κυανοῦν ἐν γένει καταπραΐνει τὰ νεῦρα. Τὸ κερασόχρονον ἐλέγχει συζητικὴν εὐδαιμονίαν. Τὸ λεγόμενον μαγέντα, φιλίαν. Τὸ ἰόχρονον σοφίαν, στοργὴν καὶ δραστηριότητα. Εἰνε πρόδηλον ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν τούτων δυνάμεθα εὐκόλως νὰ φαν-

τασθῶμεν τὴν ἀποσφαίραν τοῦ ἀξέστου ἡ χθαμαλοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπίσης τὴν τοῦ συνήθους πολίτου, ὡς καὶ τὴν τοῦ ἀρτίου καὶ τελείου χαρακτῆρος. Δὲν ἔχομεν ἡ νὰ λάβωμεν τὸν χρωστῆρα καὶ ζωγραφίσωμεν κατὰ τὰς νῦνες τῆς ὄργης δὲν ἔχει παύσει, ἀποτελοῦσι μονιμονέφος ἐρυθρῶν κυματισμῶν. Τὰ ἔκάστοτε—ἀφινόμενα σμύκριστα ἵχνη καθιστῶσιν ἔκάστην ἐπανάληψιν τῆς ὄργης μᾶλλον ἀκατάσχετον τῆς προηγθείσης. "Ωστε ἐὰν ὁ δέξιθυμος κρατήσῃ ἑαυτοῦ καὶ μὴ θυμώσῃ, δὲν θὰ ἐγερθῇ τὸ ἐρυθρὸν νέφος, κατὰ συνέπειαν δὲν θὰ προστεθῶσι νέα σμύκριστα ἵχνη καὶ οὕτω ἡ προσεχῆς ἔκρηξις θυμοῦ θὰ εἴνει ὀλιγώτερον ἀκατάσχετος καὶ ἡ αὐτοκράτησις εὐκολωτέρα. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐὰν εἰς ἔκάστην πρόκλησιν ὁ δέξιθυμος αὐτοκρατήσῃ, τὰ ἡρεμοῦντα ρέυματα τῆς ὄργης θὰ καταστῶσι ἀνεπίδεκτα δονήσεως ἀνεπίδεκτα ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ. Ἐννοεῖται ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς ἴσχνει προκειμένου περὶ οίσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε ἀλλού συνασθήματος, ἡ πάθους, μοχθηροῦ ἡ ἀγαθοῦ. Ὁσάκις λοιπὸν διακρίνωμεν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρα τινὸς μόνιμον τι χρῶμα δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἡ δόνησις τοῦ ἀντιστοίχου πάθους ὑπῆρξε ἐπίμονος καὶ ἀκατάσχετος ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Ἐπίμονοι καὶ μακραὶ δονήσεις ἀγαθῶν συνασθημάτων ὥθουσι τὸν χαρακτῆρα πρὸς τὰ ἀνώτερα ἐπίπεδα, καὶ θὰ γίγη δυνατὸν ἐπομένως νὰ προκύψωσιν ἐν τῇ ὠειδεῖ ἀποσφαίρᾳ τοῦ οἵσουδήποτε

βίου δὲν προέρχεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν χρειῶν, ἀλλ᾽ ἐκ τῆς ἐλλείψεως μέσων πρὸς ἴκανοποίησιν τῶν χρειῶν ἃς ἐπιβάλλει ἡ πρόδοσ. Ἐν τῇ χαώδει ἐπιδιώξει τῶν μέσων, λησμονεῖται ὁ σκοπός των, ὁ νοῦς σκοτίζεται, ὁ χαρακτὴρ ἐκπίπτει τῆς εὐθύτητος, τὸ πινεῦμα τῆς ἀδελφοτητος καὶ τῆς εἰρήνης ἀφίππαται καὶ ὁ βίος ἐπομένως καθίσταται περίπλοκος καὶ ἀφόρητος. Ἡ ἐπιδίωξις εἶναι χαώδης διότι ὡς ἐκ τῆς πλημμελούς ἐκπαιδεύσεως τὸ ἐπουσιῶδες ἐκλαμβάνεται ὡς οὐσιῶδες, τὸ δευτερεύοντα ὡς πρώτιστον. Πρώτιστα καὶ οὐσιῶδη εἶναι ὁ ἀνθρωπός, ἡ εὐθύτης, ἡ συνείδησις, ὁ χαρακτὴρ. Τὰ ὑλικὰ ἀποκτήματα εἶναι ὅλως δευτερεύοντα διότι ταῦτα ἄνευ τῶν πρώτων ἀποβαίνουσι ζυγὸς μᾶλλον ἢ ἄνεσις. Μή λησμονῶμεν διτο τὸ κέντρον τῆς ἀνθρωπίνης προσδού εἶναι ἡ ἡθικὴ αὐξήσις τῆς ψυχῆς. Εἰς λαμπτὴρ ἀξίζει ὅχι διὰ τὸ τιμαλφές τοῦ μετάλλου ἔξ οὐ εἶναι κατακευασμένος, ἀλλὰ διὰ τὸ καλὸν φῶς τὸ ὄποιον μᾶς δίδει. Οὕτω καὶ τὸ ἄτομον ἐν τῇ κοινωνίᾳ: δὲν ἀξίζει λόγω τῆς πολυτελείας του καὶ τῆς φήμης του, ἀλλὰ λόγω τοῦ χαρακτῆρος του. Πᾶς ἀκέραιος χαρακτὴρ εἶναι λαμπτὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Τὸ ἀπέριττον εἶναι ἐν τῶν συστατικῶν τῆς ἀκέραιότητος, ἀλλὰ πῶς νὰ τὸ περιγράψῃ τις ἐπακριβῶς, ὥστε νὰ μὴ ἐκλαμβάνεται τὸ φευδῶς ἀπέριττον ὡς ἀληθῶς ἀπέριττον; Φρόντιζε νὰ εἰσαι οἷος χρὴ νὰ είσαι, καὶ θὰ είσαι ἀπέριττος. "Εκαστον δὲν ἔχει ἰδίους νόμους ῥυθμίζοντας τὸ εἶναι του, ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ θέτῃ τὰς πράξεις του καὶ τοὺς πόθους του ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς νόμους αὐτοὺς ἵνα βιοῦ ἀπέριττος. Τὸ ἄνθος βιοῦ ἀπέριττος διότι πορεύεται ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοὺς νόμους τοὺς ῥυθμίζοντας τὸ εἶναι τοῦ ἀνθοῦς. Ἡ χεληδὼν εἶναι χεληδὼν. 'Ο βράχος, βράχος. Οὕτω χρὴ καὶ ὁ ἀνθρωπός νὰ εἶναι ἀνθρωπός, καὶ ὅχι ἀλώπηξ, ὅχι λαγών, γύψ, πίθηκος, λέων, ψιττακός, ὅχι ἄλλο τι ἡ ἀνθρωπός. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία τοῦ ἀπέριττου:—"ὅχι ἄλλο τι ἡ ἀνθρωπός." Εἶναι νόμος ῥυθμίζων τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου νὰ μεταμορφοῦται, μεταρρυθμίζεται καὶ βελτιοῦται ἵνα ἡ φύσις του διηνεκῶς γίνεται εὐγενεστέρα. 'Ο ἀπέριττος βιῶν μεριμνᾷ νὰ δρᾷ ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς αὐτὸν τὸν νόμον ὅπουδήποτε καλεῖται νὰ δράσῃ. 'Ἐννοεῖται διτο ἡ μέριμνα αὐτῆ συνεπάγεται προσπάθειαν, ἵσως δὲ καὶ στενοχώρησιν καὶ ἀγῶνα, ἀλλ' ὅπως αἱῶνες ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καταλήγουν εἰς τὴν διατύπωσιν ἐνὸς ἀξιώματος συγκειμένου ἀπὸ δλίγας λέξεις οὐτω καὶ ἐνδελεχής, μακρὰ αὐτοπειθαρχία προπαρασκευάζει ἡμᾶς νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸ καλλος τῆς ἀπλότητος. "Οπως σκοπὸς τῆς ἀληθοῦς Τέχνης εἶναι ἡ πραγμάτωσις τῆς ἀφθίτου ἰδέας ἐν τῇ ἐφημέρῳ μορφῇ, οὐτω σκοπὸς τοῦ ἀληθοῦς βίου εἶναι ἡ πραγμάτωσις τῶν θείων ἰδιοτήτων ἐν τῇ καθημερινῇ διαγωγῇ. "Οπως ὁ καλλιτέχνης θὰ εἰργάζετο ἐπὶ ματαίῳ ἔαν μὴ ἀπέρριπτε τὰ περιττά, οὐτω ὁ ἀνθρωπός ξῆ ἐπὶ ματαίῳ ἐνόσῳ δὲν ἀποκτᾶ τὴν ξῖν τοῦ ἀπερίττου. Οἱ κανόνες τῆς ἡθικῆς εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ μᾶς ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τοῦ νὰ διαινύσωμεν τὴν ζωὴν μας ἐπὶ ματαίῳ. Τὸ ξῆν ἐπὶ ματαίῳ εἶναι παρὰ φύσιν, καὶ βεβαίως οὐδεὶς τὸ ἐπιθυμεῖ. Οὐδεμίαν ἀρετὴν ἔχεις ἔαν ὁ βίος σου εἶναι ἄκαρπος. Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος τῆς Φύσεως. Εἶναι ἐπάναγκες νὰ ὄργανισῃς ἐν σεαυτῷ ἱεραρχίαν τάσεων, πασῶν πειθαρχούσων εἰς αὐτὸν τὸν νόμον, καὶ διὰ τὴν ὄργανωσιν ταύτην ἀπαιτεῖται τάξις εἰς τὰ συναισθήματά σου ἀνάλογος πρὸς τὴν τάξιν ἣν ἀπαιτεῖ ἡ ὄργανωσις στρατεύματος, μόνη δὲ ἐγγύησις τῆς ἀπαιτουμένης ταύτης τάξεως εἶναι τὸ ἀπερίττως βιοῦν. Τὸ ἀπερίττως βιοῦν δὲν σημαίνει μόνον ἀπλότητα ἐν ταῖς τέρψεσιν, ἐν ταῖς χρείαις καὶ ἐν τῇ διαγωγῇ, ἀλλὰ σημαίνει προσέται καὶ ἀπλότητα ἐν τοῖς διαλογισμοῖς, καὶ ἐν ταῖς ἐκφράσεσιν. 'Αλλὰ τί ἔστιν ἀπλότης διαλογισμοῦ; 'Ο γνώμων μας εἶναι. 'Ανθρωπε, ἔσο ἀνθρωπός καὶ ὅχι ἄλλο τι. Κατὰ συνέπειαν πάσα τροπος τοῦ σκέπτεσθαι μὴ συντελῶν εἰς τὴν διηνεκῆ βελτίωσιν τοῦ χαρακτῆρος μας εἶναι ἀπορρίψιμος ὡς ὅχι μόνον περιττός, ἀλλὰ καὶ ἐπικινδυνός. Μὲ τὸ νὰ δομιώσωμεν τοὺς ἐπικινδύνους τρόπους τοῦ σκέπτεσθαι; 'Ας τοὺς δομιώσωμεν μὲ πιθήκους λαμβάνοντας κατοχὴν τοῦ ἐργαστηρίου ἐνὸς ζωγράφου. 'Εκαστος φαντάζεται τί θὰ πράξωσιν οἱ πίθηκοι ἐκεὶ μέσα ἀφιέμενοι κύριοι τοῦ πεδίου. Αἱ, λοιπὸν ὅπως τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου δὲν εἶναι διὰ πιθήκους οὐτω καὶ ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια δὲν εἶναι διὰ στοχασμοὺς μὴ ἔχοντας τὴν ἰδιότητα νὰ προάγωσι τὸν χαρακτῆρα. Οἱ πίθηκοι εἶναι περιττοί. Η σύνεσις εἶναι στοχεῖον τοῦ ἀπερίττου ἐν τοῖς διαλογισμοῖς. 'Ο στοχασμός σου εἶναι τὸ ξίφος σου καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐπιμελεῖσαι. Βαθεῖα αὐτοπεποίθησις καὶ αἰσιοδοξία ἄγουν εἰς τὴν ἀπλότητα τῶν διαλογισμῶν, διότι συντελοῦν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ πρόσω τάσιν. Η λογικὴ δὲν ἀρκεῖ ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐλπὶς ὡς πυξὶς ἐπὶ τὰ πρόσω. Η ἐλπὶς εἶναι τι θείου πρὸς δὲ οφείλεται σέβας. 'Ο στάχυς ἀναθρώσκων, τὸ πτηνὸν οἰκοδομοῦν, ἡ τρωθεῖσα ἔλαφος ἀναρρώνυουσα, ὁ χωρικὸς σπείρων κατόπιν θεομηνίας, τὸ ἔθνος ἀναβιοῦν κατόπιν συμφορῶν, ἡ ἐργάτρια μοχθοῦσα, ἀπαιτοῦσι τὸ σέβας ἡμῶν διότι δλαι αἴτιαὶ αἱ εἰκόνες εἶναι ἐνσαρκώσεις τῆς ἐλπίδος. "Οπως ὁ μυστικοφιλόσοφος Σούσων ἀπεκαλύπτετο ὄσάκις συνήντα σιανδήποτε γυναικά λέγων διτο οὐτω ἀπένειμε σέβας πρὸς τὴν Θεοτοκού, οὐτω ἐκαστος ἡμῶν ἀπονέμει σέβας πρὸς τὴν Ἐλπίδα ὄσάκις διαλογίζεται τὴν περὶ ὑπάρξεως πάλην τῆς Ἀνθρωπότητος· τοὺς θρήνους της καὶ τοὺς παιάνας της, τὰ ἀλγη της καὶ τὰς γηθοσύνας της. 'Αποκαλύπτου πρὸ τῆς Ἐλπίδος διότι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀθάνατος θυγάτηρ τοῦ Θεοῦ. Μυστήριον περιβάλλει ἡμᾶς, ἀγάπα καὶ ἐλπιζε καὶ γνώριζε ὅτι δσα γνωρίζεις εἶναι ἀσήμαντα ἀπέναντι τῶν δσα

γνωρίζεις. 'Αγάπα! Καὶ ὅταν τὸ ἀγαπᾶν φέρῃ ἀντιμέτωπον πρὸς τὴν πανουργίαν, ὃς τὴν δολιότητα, τὴν ἀγνωμοσύνην, πρὸς τὴν κτηνωδίαν, πρὸς τὴν φιλαυτίαν, πρὸς τὸ τοσ; 'Αγάπα καὶ τότε. Πᾶς ἄλλος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι εἶνε πίθηκος, καὶ δὲν αἰβιβάζεται πρὸς τὴν ἀπλότητα ἐν τοῖς διαγυσμοῖς. Καὶ τί ἔστι ἀπλότης ἐκφράσεως; τι ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν ἐμπιστούνη ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ θρωπίνου χαρακτῆρος. 'Εὰν μοῦ δίδης ἀφορμὴν δυσπιστῶ εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῶν λόγων σου, μεταξὺ μας βίος καθίσταται ἀφορήτως περίοκος. 'Η "εὐφυία" σου καὶ διπλωματία σου ἀνησυχεῖ καὶ παρακωλύει τὸ ἔργον τῆς αὐταπτύξεως. 'Αλλ ἡ ἀρετὴ τῆς φανερολογίας λοποιεῖ τὰς σχέσεις μας. "Ο, τι λέγω περὶ ὃ καὶ ἐμοῦ ἐφαρμόζεται ἐν μεγάλοις κύκλοις. Ὁ τῇ δημοσιογραφίᾳ, πρὸ πάντων ἐν τῇ πολιτεῇ, ἴδιως ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ἀφεύκτως ἀκόμη καὶ τῇ ἐπιστήμῃ, τῇ τέχνῃ, τῇ φιλολογίᾳ, τῇ ησκείᾳ, ἡ ἔλλειψις τῆς φανερολογίας καταρρέφει τὴν ἀπλότητα τῆς ἐκφράσεως, ἐπιφέρει ἐκπτώσιν τῆς γλώσσης καὶ δημιουργεῖ κατάσιν τινὰ ἀλληλοφεύνακης. Τί ἀπεχθέστερον ἡμεριδογράφου μεταβάλλοντος ἕαυτὸν εἰς σχοινάζαντην τῆς γλώσσης, καὶ ὑπονομεύοντα οὕτω τὴν αἰβαίαν ἐμπιστούνην διὰ τῆς νοθείας τῶν ξεων καὶ τῶν φράσεων. Εἶνε ὡς ὁ καταπλημμρῶν τὴν ἀγορὰν μὲ κίβδηλα νομίσματα, μὲ τὴν αἴφορὰν ὅτι οὗτος μὲν βλάπτει τὸ θυλάκιον ἕνος δὲ κάτι τι τιμαλφέοτερον—τὸ ἥθος. 'Η ἵρβαρος ἔξις τοῦ λέγειν ὑπερβολὰς ὅπως καὶ ἡ ἀνδρος ἔξις τοῦ φεύδεσθαι εἰνε, ἐννοεῖται, ἀσυμβαστος πρὸς τὴν ἀρετὴν τῆς φανερολογίας, καὶ τοτελεῖ μίαν τῶν καταστρεπτικωτέρων ἐπιδράσων ἐπὶ τῆς καλλονῆς καὶ ἀγνότητος τῆς γλώσσης. 'Ἐπειδὴ δὲ ἡ καλλιτεχνία εἶνε καὶ αὐτὴ ἡ γλώσσα, δὲν εἶνε ἀσκοπον νὰ ὑπενθυμίσω εἰς ὃς καλλιτέχνας ὅτι σφραγὶς τῆς μεγαλοφυΐας ἦταν τὸ ἀπέριττον. "Οσοι ἀφορά τὴν ἀπλοτητα τῆς διαγωγῆς, μὴ λησμονῶμεν τὸν γνῶμονά μας. Εσο ὅχι ἄλλο τι ἡ ἀνθρωπος?" "Οπως ὁ ἔνσταρκος θρωπος δὲν δύναται νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν νοιαν τοῦ χώρου καὶ χρόνου, οὕτω δὲν δύναται ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἥθικον νόμουν. ἡ νάγκη πᾶσα νὰ διάγωμεν ὡς ἀνθρωποι, ἀφοῦ είθεα ἀνθρωποι, ἡ δὲ φύσις θέλουσα ἡμᾶς ἀνθρώπους καὶ ὅχι ἄλλο τι, ἐπιβάλλει ἡμῖν τοὺς κανόνας τινες καθιστῶσι τὴν διαγωγὴν μας ἀνθρωπίνην. Εὖν ὑπάρχει τρίτη διέξοδος· ἡ συμμορφούσαι δος τοὺς κανόνας τούτους καὶ προάγεσαι, ἡ δὲν συμμορφούσαι καὶ καθαιρέσαι ἀπὸ τὸν βαθμὸν ὃν ἀνθρωπισμοῦ. Συμμόρφωσις δὲ εἶνε οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ ἐκτέλεσις τοῦ ἀπλοῦ καθήκοντος τῆς στιγμῆς. 'Ως ἐπὶ τὸ πλεύστον τὴν θεωρούμενη περιπτήν αὐτὴν τὴν ἐκτέλεσιν, ἀλλ ἀπεναντίας αὐτὴ εἶνε οὐσιώδης διότι αὐτὴ μᾶς προγυμνάζει διὰ τὴν ἐκτέλεσιν δυσκόλων καθηκόντων ἄτινα ἀνωφελῶς καὶ πράγματι περιπτώς ἐπιχειρούμεν. "Εν πρόχειρον παράδειγμα· ἡ πραγματοποίησις τῆς λεγομένης "μεγάλης ἰδέας" εἶνε δύσκολον καθήκον καὶ εἴμεθα ἐντελῶς ἀναρμόδιοι δι' αὐτὸν ἐνόσῳ θεωρούμενοι περιπτήν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπλῶν καθηκόντων τῆς ἡμέρας, ἄτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεύστον ἀντιπαρερχόμεθα λέγοντες "ἐγὼ θὰ διορθώσω τὸ σύστημα;" 'Αλλὰ δὲν πρόκειται νὰ διορθώσῃς τὸ σύστημα πρόκειται νὰ γυμνασθῆς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σπουδαιοτέρων καθηκόντων ἀπὸ τὰ ὅποια ἐξαρτάται ἡ ἀμεσος διόρθωσις τοῦ συστήματος. Εἶνε ἀλληδὲς ὅτι σὺ μόνος δὲν δύνασαι νὰ διορθώσῃς τὸ πᾶν, ἀλλὰ ἀφεύκτως καὶ ἀδυσωπήτως ἀπαιτεῖται νὰ ἐκτελέσῃς τὸ δίλιγον τὸ ὄποιον δύνασαι, ἀφίνων τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἐξέλιξιν ἐὰν ὅμως κρίνης περιπτήν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπλοῦ σου καθήκοντος, ἀντὶ προόδου συμβαίνει ὀπισθοδρόμησις καὶ εἴσαι ὑπεύθυνος. "Εστω καὶ ἀν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀφίνωσι τὰ ἀπλὰ καθήκοντα τῆς στιγμῆς ἀνεκτέλεστα, σὺ δὲν ἀπαλλάττεσαι τῆς εὐθύνης σου εἰμὴ ἐκτελῶν τὸ ἐνώπιόν σου ἀπλοῦν καθήκον, καὶ παραλείπων ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς περιπτὸν πᾶν καθήκον δι' δείσαι εἰσέτι ἀναρμόδιος. Τοῦ στρατιώτου ἀπλοῦν καὶ ἀμεσον καθήκον εἶνε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ νὰ θεωρῇ ἕαυτὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναρμόδιον νὰ ἐκτελέσῃ στρατηγικὰ καθήκοντα. "Ανευ τοῦ ὄρου τούτου, ή περιπλοκή, ή ἡττα, καὶ ὁ δλεθρος τοῦ βίου εἶνε ἀφευκτος. 'Απλότης λοιπὸν ἐν τῇ διαγωγῇ σημαίνει: ἐκτέλει τὸ δι' ὃ ἐκλήθης αὐτοῦ ἔνθα εἴσαι καὶ ἄφινε τὰ μακρὰν ἀπέχοντα ὡς περιπτὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος. Διάκρινε τὸ δι' ὃ ἐκλήθης ἀπλοῦν καθήκον μόνος σου μὴ περιμείνης νὰ σοῦ τὸ ὑποδείξῃ ἄλλος. Διὰ νὰ ἀγαπήσῃς τὸ ἔργον σου πρέπει νὰ τὸ ἀντιληφθῆς μόνος σου ἐκ τῶν ἔνδον. Αἴγλη τότε καλλονῆς καὶ ἀθανασίας θὰ περιλούσῃ τὰς συνθήκας εἰς ἃς εὑρίσκεσαι ἃς ἵσως θεωρεῖς, ὡς ἀφάνειαν ἢ ἀδόξιαν. Κατάστησε στρατηγὸν σου τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα, ἐκτέλει τὰς διαταγὰς τοῦ ἐνδοτέρου τούτου στρατηγοῦ καὶ θὰ πλεύσῃς πλησίστοις πρὸς τὸν θρίαμβον, διότι θὰ τεθῆς εἰς συνάφειαν πρὸς τὴν αἰώνιαν πηγὴν τῆς Ζωῆς καὶ θὰ ἀντλής ἐκεῖθεν ἰκμάδας ὅπως τὸ δένδρον ἀνοίγει τοὺς κάλυκάς του καὶ παράγη τοὺς καρπούς του ἀντλοῦν ἰκμάδας ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Οὕτω μόνον εἶνε τις μέγας. Προκειμένου περὶ τῆς ἀπλότητος ἐν ταῖς χρείαις μας, ή περιπλοκὴ πρόερχεται ἐκ τοῦ ὅτι λησμονῶμεν ὅτι τὰ ἀπαιτούμενα διὰ νὰ εἶνε τις ὑγιὴς σωματικῶς ἥθικῶς διανοητικῶς καὶ πνευματικῶς εἶνε δύντας διλόγιστα. Καθαρὰ τροφή, ἀπλῆ ἐνδυμασία, ὑγειεινὴ κατοικία, ἀήρ καὶ κίνησις. 'Εν τῇ πλάνῃ μας φρονοῦμεν ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην πολλῶν πραγμάτων ἀτινα εἶνε δύλως περιπτὰ καὶ τὸ σοβαρὸν εἶνε ὅτι ὅσφ

περισσότερον θεραπεύομεν αὐτὴν τὴν ὑποτιθεμένην ἀνάγκην τῶν περιττῶν, τόσῳ περισσότερον αὐτὴ μένει ἀθεράπευτος, καὶ τόσῳ περισσοτέρα δίλφα ἐν ἡμῖν γενινάται πρὸς θεραπείαν τῆς. Τὰ ἄνωθι δλίγα ἀπαυτούμενα τότε λησμονοῦνται καὶ ἡ ὑγεία μας ἡ σωματική, ἡ ἡθική, ἡ διαινοητική καὶ ἡ πνευματική, μᾶς ἀποχαιρετᾷ, ἡ δὲ κοινωνία διαιρεῖται εἰς δύο κατηγορίας εἰς τοὺς παλαίοντας περὶ χρυσοῦ ἀφ' ἔνος, καὶ εἰς τοὺς παλαίοντας περὶ ἄρτου ἀφ' ἑτέρου. Τὰ πάθη ἔξεγερονται καὶ φέρουσι τὴν παρακμὴν καὶ τὴν πτώσιν. Ἡ ἀπλότης ἐν ταῖς χρείαις ἔχει ὡς οὐράνιον συμπλήρωμα τὴν ἀπλότητα ἐν ταῖς τέρψεις. Μάτην ζητοῦμεν τέρψιν εἰς τὰ ἔξω. Ἰσως ἐπιτυγχάνεται στιγμαία τις τέρψις εἰς τὰ ἔξω, εἰς ἡν δύμας παρομαρτεῖ μόνιμος ἔλλειψις γαλήνης. Ἡ μόνιμος τέρψις εἶναι κατόρθωμα τοῦ γνωρίζοντος πῶς νὰ διατηρῇ ἕαντὸν ὑγιὰ σωματικῶς, ἡθικῶς, διαινοητικῶς καὶ ἡθικῶς. Δι' αὐτὸν διαι τοῖς ἔξωτεροι καὶ ἥδοναι καὶ τέρψεις εἶναι φορτικώτατοι βαρβαρισμοί. Ἐχει τὴν διηγεκή ἥδονὴν τῆς ἐστωτερικῆς αὐτοῦ ἀρμονίας, ἦτις ἔξασφαλίζει αὐτῷ καὶ μόνιμον γαλήνην. Ἡ ἀπλότης ἐν ταῖς τέρψεις εἶναι ἀνεξάντλητος γηθοσύνη, ἡ ἐπιδιώξις περιττῶν τέρψεων τῆς στιγμῆς εἶναι σειρά ἀλγηδόνων φέρουσα τὸ προσωπεῖον τῆς ἥδονῆς. Ἡ γηθοσύνη τρέφει καὶ ἀνυψοῖ· ἡ ἀπόλαυσις φθείρει καὶ ἀποκτηνοῦ. Ἡ μὲν βασίζεται ἐπὶ τοῦ ἀλτρουσιμοῦ, ἡ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐγγιωσμοῦ. Πάσα τέρψις συνεπαγομένη τὴν θεραπείαν τοῦ ἐγὼ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀλλων, εἶναι περιττὴ καὶ ὡς περιττὴ ἐπικίνδυνος. Ὁ ποθῶν τὸν ἀπέριττον βίον πρέπει νὰ λησμονῇ τὸ ἐγὼ εἰς τὰς τέρψεις του, καθιστῶν οὕτω αὐτὰς στοιχεῖα γηθοσύνης, ὅχι ἀπολαύσεως. Ἡ ἀπλότης εἶναι ἀδελφὴ τῆς γηθοσύνης, ἡ περιπλοκή, τῆς ἀπολαύσεως. Ἐν ἐκ τῶν στοιχείων ἄτινα ἀντιστρατεύονται πρὸς τὸ ἀπερίττως βίον εἶναι τὸ μίσθαρνον πνεῦμα. Μίσθαρνον πνεῦμα εἶναι ἡ ἰδέα ὅτι τὰ πάντα ἀγοράζονται. Σίτος καὶ γεώμητλα καὶ ὑφάσματα ναί, ἀλλὰ ἡ ἐργασία τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἐμπόρευμα. Τὸ μίσθαρνον πνεῦμα λέγει “δλα ἐπιτυγχάνονται διὰ τοῦ χρήματος,” μόλαταῦτα ὁ ἔξ αὐτούς πάσχων ἔκατομυριούχος δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὑπνούν διὰ τοῦ χρυσίου του. Ὁπως ὁ ὑπνος δὲν ἀγοράζεται οὕτω δὲν ἀγοράζεται ἡ γαλήνη, ἡ ἀγάπη, ὁ πατριωτισμός, ἡ τιμή, ἡ θρησκεία. Οἱ κάπηλοι δλα αὐτὰ τὰ ἐμπορεύονται, ἀλλ’ ἐνόσῳ εὐρίσκουν ἀνθρώπους νομίζοντας ὅτι τὰ ἀγοράζουν αὐτά, τὸ μίσθαρνον πνεῦμα θὰ θριαμβεύει καὶ τὸ ἀπέριττον τοῦ βίου θὰ καθίσταται ἀδύνατον. Δὲν πταίσουν λοιπὸν τόσους οἱ κάπηλοι δσον ἡμεῖς οἵτινες δὲν ἀπαρνούμεθα τὸ μίσθαρνον πνεῦμα ἀναγάκζοντες πάντα κάπηλον νὰ εὑρῃ ἔντιμόν τι ἔργον. Ἀμα εἴπης, “τι θὰ κερδήσω” τροφοδοτεῖς τὸ μίσθαρνον πνεῦμα καὶ συντελεῖς εἰς τὴν περιπλοκὴν τοῦ βίου. Ἀμα εἴπης “τι θὰ κερδήσῃ τὸ σύνολον”

τοῦ θεαθῆναι καὶ τοῦ δῆθεν τίκτει ἔτερόν τι πρόσκομμα κατὰ τοῦ ἀπερίττου βίου. Θυσιάζει καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ ὁ διψῶν ν ἀρέση εἰς τὸ κόσμον. “Οταν θυσιάσωμεν δλοι τὰς ἐστίας μας ἡ κοινωνία μεταβάλλεται εἰς ἀγέλην. Ἐν τῇ ἐστίᾳ του ἔκαστος ἔχει τὴν ἀποσφαίραν του. Ἡ ταπεινοτάτη ἐστία ἔχει τὸ ἴδιαν αὐτῆς ἄρωμα, ἔχει ἴδιαν ψυχήν, καὶ ἐκ τοῦ ρυθμοῦ αὐτῆς δυνάμεθα νὰ διαγνωσωμεν τὸν ρυθμὸν τῆς ψυχῆς τοῦ οἰκούντος. Ολος ὁλεθρος ἐὰν καταστρέψωμεν τὰ δημιουργικὰ ταῦτα κέντρα μας χάριν ἐφήμερου τυνος ἐπιδοκιμασίας τῶν περὶ ἡμᾶς! Δημιουργοῦμεν μόνον ἔκει ἔνθα ἔχομεν τὴν ἐστίαν μας, καὶ ἡ ἐστία μας εἶναι ὁ διερμηνεὺς τῶν αἰσθημάτων μας. Τότε μόνον ὁ βίος ἔχει κάλλος καὶ αἴγλην ὅταν τὸ κάλλος καὶ ἡ αἴγλη ἀκτινοβολούσιν ἀπὸ τὰς ἐστίας μας. Διὰ τοῦτο τὸ ἀπέριττον εἶναι ὠράδον διότι τὸ κάλλος δὲν ἔγκειται εἰς τὰ πράγματα ἀτινα ποθούμεν, ἀλλ’ εἰς τὴν ψυχὴν ἦτις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπιχύνῃ θέληγτρα εἰς τὰ περὶ αὐτήν. Μέγας ἔχθρος τοῦ ἀπερίττως βίουν εἶναι ἡ ἀλαζονία, ἦτις εἶναι παιδαριώδες ἐλάττωμα. Οἱ πλούσιοι νομίζουν καὶ ὁ κόσμος πιστεύει, ὅτι εἶναι ἀνθρωποι ἀξίας διότι ἔχουν χρήματα. Λησμονοῦν ὅτι ἀλλο τὸ εἶναι καὶ ἀλλο τὸ ἔχειν. Πλανᾶται εὖν φρονῆς ὅτι ἐπειδὴ ἔχεις χρήματα, εἶσαι ἀνεξάρτητος. Ο πλούτος εἶναι μέσον κοινωφελούς δράσεως, καὶ εἶσαι φοβερά ὑπεύθυνος κρατῶν εἰς χεῖρας σου τοιούτον ὄργανον. Εἴλις μέγας μέταμφωτής, ὁ Λούθηρος, εἶπεν ὅτι, εἰς τὰς χεῖρας δωρεάν, εἴμεθα δύμας ἀνάξιοι αὐτοῦ ἐὰν δὲν προθυμοποιούμεθα νὰ δόσωμεν δωρεάν ὅτι πολυτιμώτατον ἀπεκδέχεται ἡ ἀνθρωπότης ἀφ' ἡμῶν. Ἐτερον πρόσκομμα τοῦ ἀπερίττως βίουν εἶναι ἡ παιδαριώδης μανία ἦν οἱ πλεῖστοι ἔχουν ν ἀκούεται τὸ ὄνομά των. Ἐκ τῆς νόσου ταύτης προκύπτει ἡ περιπλοκή ὅτι καταντῶμεν νὰ μὴ ἀγώμεθα εἰς τὰς ἐνεργείας ἡμῶν ὑπὸ ἀλλο πνεύματος εἰμὴ τοῦ τῆς ματαιοδοξίας καὶ τοῦ θεαθῆναι. Καὶ βίος οὐ σφραγίς εἶνε τὸ δῆθεν, εἶναι οἰκτρότατα περιπλοκος καὶ οὐτιδανός. Θὰ ἥμεθα ἀπέριττοι, νοήμονες καὶ δημιουργοὶ ἐὰν ἐμμούμεθα τὴν ἔξελιξιν, ἦτις ἀθορύβως καὶ ἀφανῶς κατορθόνει τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔξαιστα, τὰ θαυμάσια καὶ τὰ ἀνεξιχνίαστα. Οὐα γηθοσύνη νὰ μὴ γνωρίῃ, ὁ κόσμος τοὺς ἐνθουσιασμούς μου καὶ τὰς οὐρανίας πηγὰς τῆς δράσεως μου! Ἀλλ' ἀν περιμένωμεν ἀπὸ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου, ἀληθῶς γνόμεθα τόσῳ διλιγώτερον ἄξιοι θαυμασμὸν ὅσῳ περισσότερον κατορθόνομεν νὰ μᾶς θαυμάζῃ ὁ κόσμος. Δὲν ὑπάρχουν ἀναστήματα μείζονα τῶν δρασάντων ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ἀθορύβως καὶ ἀφανῶς. Πάσα ἀφίλαντος ἐνέργεια εἶναι δράσις ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος· πᾶσα ἀνεπίδεικτος καλωσόνη εἶναι παράστημον. Ἀγάπα τὴν ἀφάνειαν ἀν θέλησην ποθῆς ἀπὸ τὸν κρημνὸν εἰς δὲν φέρονται οἱ βιούντες πρὸς τὸ θεαθῆναι. Θησαυροὶ τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι αἱ ἀφανεῖς καλωσόνται. Ἡ μανία

φθης ἥδη ὅτι εἶναι ἀχανῆς ὁ ὄριζων τῶν ἀληθειῶν ἀς ἀγνοεῖς. Ἐὰν εἶσαι ἐνάρετος, ἐπίσης τὸ πλεονέκτημα αὐτὸν σὲ καθιστᾶ ὑπεύθυνον, διότι δὲν θὰ τὸ εἶχες ἐὰν δὲν συνέτεινον εἰς τοῦτο οἱ ἄλλοι, καὶ δὲν ὑπάρχει τι εἰδεχθέστερον ἀνθρώπου ἀλαζονευομένου διὰ τὴν ἀρετὴν του. Ἐν καὶ μόνον ἔδος ὑπεροχῆς ὑπάρχει—ἡ ἔφεσις ἐπὶ τὰ πρόσωπα καὶ πρὸς τὰ ἄνω. Ἱνα μικηθῶσι καὶ κατατροποθῶσιν δλοι αὐτὸν οἱ ἔχθροι τοῦ ἀπερίττως βίουν ἀνάγκη πάσα νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὰς ἰδέας μας περὶ ἀνατροφῆς καὶ παιδείας. Ἐν πρώτοις πολλοὶ γονεῖς εἶναι ἀφορήτως τυραννικοὶ πρὸς τὰ τέκνα τῶν καὶ συμπινγούσι τὰς πολυτίμους πρωτοτυπίας καὶ ἴδιοφυίας των. Ἀλλοι χωροῦντες εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον εἶναι τερατωδῶς ἀνεκτικοὶ πρὸς αὐτὰ καὶ τὰ καθιστῶσι τυράννους. Ἀλλοι συνδυάζουσι τὰ δύο εἰρημένα ἄκρα καὶ παράγουσιν δντα καταστήσωμεν τὰ τέκνα μας αὐτόματα, κατὰ τὸ ἥμισυ τυράννους. Ἐν τούτοις ὁ γνώμων καθ' δὲν δέον νὰ διευθύνεται ἡ ἀνατροφὴ τῶν παιδῶν εἶναι εἰς καὶ ἀπλούστατος. Ἐχε διηρεκὼς ὑπ' ὅψει ὅτι αἱ αἱ πρωτοτυπίας τοῦ παιδὸς δέον νὰ ἐνθαρρυνθῶσι β') δέον νὰ ἐντυπωθῇ ἀνεξιτήλως εἰς τὸ πνεῦμα του ὅτι πάν ἄλλο ἀνθρώπων οὐ εἶναι ἀδελφός του. Ὁταν καταστήσωμεν τὰ τέκνα μας αὐτόβουλα καὶ ἀδελφόφρονα ἡ περιπλοκὴ τοῦ βίου θὰ λείψῃ. Θὰ λείψῃ ὁ πιθηκισμός, ἡ στερότης, ἡ ψευδολογία, ἡ φανατισμός, ἡ ἐκμετάλλευσις καὶ ἡ μισαλλοδοξία. Ὁ δημόσιος καὶ πολιτικὸς βίος τότε μόνον θὰ ἐξυγιανθῇ καὶ ἀδροποιηθῇ ὅταν σφραγίσωμεν τὰς ἐστίας μας μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἀφελείας, τῆς αὐτοβούλιας καὶ τῆς ἀδελφοφροσύνης. Κοινωνία ἔνθα ἔκαστον ἀτομον τυρβάζει διὰ τὸ ἀτομικὸν του ὄφελος εἶναι ἀγέλη. Κοινωνία ἔνθα ἔκαστος θεωρεῖ τὸν ἄλλον ὄφειλέτην του εἶναι πανδαιμόνιον. Ἡ ψυχὴ ἔνδος λαοῦ εἶναι ἡ ἐνότης, καὶ ἐνότης δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ εἰμὴ ἔνθα ἔκαστος θεωρεῖ ἔαυτὸν ὄφειλέτην πρὸς τοὺς ἄλλους ἔνθα ἔκαστος ἔνθυμεται τὸ ὄφειλός λαοῦ. Ούσιωδες πάντοτε εἶναι ἡ ἐνότης, καὶ ἐνότης δὲν δύναται νὰ συνεινοὶ καὶ συμφιλιόνει.

ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ. ΙΕ. ΣΕΛΛΕΥ.

“Προέξοχος μεταξὺ τῶν οὐρανῶν τὸν φωτὸς διαλάμπει” ὁ μέγας ἄγγελος ποιητὴς Σέλλευ, λέγει ὁ βιογράφος αὐτοῦ Ουελλιαμς.* Δὲν ἡτο μόνον μέγας ποιητής, ἡτο μέγας προφήτης καὶ μέγας φιλόσοφος καὶ συνιστώμεν εἰς τὸν ἀναγνωστὴν να διεξέλθῃ ἐπιμελῶς τὴν περὶ τοῦ ἀνδρὸς μελέτην την την δημοσιευθεῖσαν ὑπὲρ Π. Ε. Δρακούλη ἐν τῷ “Παρνασσῷ”, Μαΐου καὶ Ιουνίου 1892. Εἰπερ τις καὶ ἄλλος δικαιοῦνται ὁ Σέλλευ νὰ συγκαταλεχθῇ εἰς τὴν χορείαν τῶν προφητῶν τοῦ ‘Ανθρωπισμοῦ. Ἐν τῇ ΕΡΕΤΗΝ τοῦ Ιουλίου

* The Ethics of Diet, by Howard Williams.

1905 χαρακτηρίζεται ως ο πρώτος διερμηνέυσας εις τὸν κόσμον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀνωτέρου ἔρωτος, καὶ δύναται ἀνενδοιάστως νὰ χαρακτηρισθῇ ως πατήρ τῆς κοινωνιολογίας καὶ, ὅπερ δὲ ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας εἰδικῶς ἐνδιαφέρον, δημιουργὸς τοῦ φιλελληνισμοῦ. Πολλοὶ φρονοῦσιν ὅτι ἄνευ τοῦ Σέλλευ, δὲν θὰ ὑπῆρχε Βύρων, καὶ ἄνευ τοῦ Βύρωνος δὲν δὲν ὑπῆρχον οἱ φιλέλληνες πολιτευταί, συγγραφεῖς, πρεσβευταί καὶ ναύαρχοι τοῦ 1827. Ἡ φράσις τοῦ Σέλλευ “Ολοὶ εἴμεθα Ἑλληνες· οἱ νόμοι μας, ἡ φιλολογία μας, ἡ θρησκεία μας, αἱ τέχναι μας, ἔχουσι τὰς ὥξες των ἐν ‘Ἑλλάδι’† ἀντήχει στεντορείως εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς γενεᾶς ἑκείνης, καὶ ἀκόμη ἀκούεται. ‘Ολόκληρον τὸν βίον τοῦ διέκρινε σφοδρότης διαμαρτυρίας κατὰ τῶν ἀδικούντων καὶ καταδυναστευόντων τὴν ἀνθρωπότητα. ‘Αφ’ ὅτου ἔξανέστη κατὰ τῶν τυραννικῶν κανονισμῶν τοῦ σχολείου του δωδεκαετής, μέχρις οὐδὲν ἔγραψε τὸ ὑστατὸν ἔργον του “Ἑλλὰς” τὸ ἀποπινέον μύδρους κατὰ τῆς τυραννίας τῶν εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, δὲν ἔπαινεν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας. Δεκαεπταής τῷ 1810, ἐνεγράφη εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης, ἀλλὰ τὸ φιλέρευνον πνεῦμα του δὲν ἡσυχάζει οὔτε ἔδιδεν ἡσυχίαν εἰς τους σοφοὺς τῆς ἡμέρας πανταχοῦ ποθοῦν νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἀλήθειαν, μέχρις οὐδὲν ἡ ‘Οξφόρδη τὸν ἀπέλασεν ως δῆθεν ἀθεον. Τὴν λέξιν ταῦτην ὁ Σέλλευ μετεχειρίσθη ποτε ως χαρακτηρισμόν του, ἀλλ’ ὁ ἴδιος ἔξηγε ἐνταυτῷ ὅτι τὴν μετεχειρίσθη ως ἔκφρασιν τῆς φρίκης του κατὰ τῆς ἐπικρατούσης δεισιδαιμονίας καὶ εἰδωλολατρίας· ἀνείλκυσεν οὕτως εἰπεῖν τὴν λέξιν ως ὁ ἵπποτης ἀνείλκυνεν ἐκ τοῦ ἐδάφους τὸ ρύπτομενον χειρόκτιον, ἔτοιμος νὰ προκινδυνεύσῃ μαχόμενος κατὰ τῆς ἀδικίας. ‘Αγάπη τῆς ἀληθείας, ἐνάσκησις τῆς δικαιοσύνης, σέβας πρὸς τὴν ζωὴν αὐτὸς ἐνε τὸ ἰδεώδες ὅπερ ἀμελῶν τις εἶνε ἀθεος, αὐτὸς ἐνε τὸ εὐαγγέλιον ὅπερ τις ἀρνούμενος εἶνε ἀντιχριστιανικός, ὅτιδήποτε καὶ ἀν πιστεύῃ. ‘Ο Σέλλευ ήτο ὁ πρόμαχος τοῦ ἰδεώδους τούτου καὶ ὁ κῆρυξ τοῦ εὐαγγελίου τούτου, ήτο δηλαδὴ πᾶν ἄλλο ἢ ἀθεος, πᾶν ἄλλο ἢ ἀντιχριστιανικός. ‘Αποβληθεὶς ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιον, καὶ μάλιστα διὰ τοιούτον λόγον ἔχασε τὴν εὐνοιαν τοῦ πατρός του—ἀνθρώπου ἔχοντος χρήματα, χαρακτήρα δὲ δλῶς διόλου διάφορον τοῦ μίον του. Η ἀντιτυραννικὴ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ δλη χύνεται εἰς πᾶν ἔργον του. Τὸ μῆσος τοῦ κατὰ τῆς φευδολογίας καὶ φιλαντίας, καὶ ἡ πίστις του ἐπὶ τὸν τελικὸν θρίαμβον τοῦ ‘Αγαθοῦ καταδηλοῦνται εἰς τὸ ποίημά του Βασιλισσα Μάβ, ἐκδοθὲν τῷ 1813. Κοσμοῦσι τὸ ἔργον τούτο ὑποσημειώσεις τοῦ ποιητοῦ ἔξ ὀν μία μακρὰ ἀνεδημοσιεύθη πρό τινων ἑτῶν εἰς ἴδιον τεῦχος μετὰ προλόγου καὶ

[†] "Παρνασσός," 1892, σελ. 515.

διαίτης διὰ τῆς καταργήσεως τῆς κρεοφαγίας παπάσσει αὐτὴν τὴν ἥζεν τῶν ἀνθρωπίνων δεινῶν καὶ εἶνε πείραμα ὅπερ ἡδύνατο ἐν ἔθνος νὰ ἐνεργήσῃ καὶ νὰ καταστῇ ἀθάνατον καὶ ὀλβιον. Διότι δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ κρεοφαγία πληροῖ τὸ αἷμα μὲ νοσογόνα σπέρματα ὑπονομεύοντα ὅχι μόνον τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ἥθους καὶ τῶν φρενῶν. Ἀληθῶς ἡ παραφροσύνη εἴνε ἡ κατ' ἔξοχὴν νόσος τοῦ κρεοφάγου, μὴ λησμονῶμεν δὲ ὅτι πᾶν ἔγκλημα πᾶσα ἀθέμιτος δρᾶσις, πᾶσα κακουργία εἴνε παραφροσύνη, διότι οὐδεὶς ἔχων ὑγεῖς φρένας ἐν ὑγειὲ σώματι ἀποφασίζει ποτὲ νὰ προβῇ εἰς ἔγκλημα. Ἐν ὄνόματι παντὸς ὅτι ἰερὸν ἐνέχουσιν αἱ ἐλπίδες μας καὶ οἱ πόθοι μας ἔξορκίζω τοὺς ἀγαπῶντας τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος νὰ προβῶσιν εἰς τὸ πείραμα τῆς φυτοφαγίας ἐπὶ ἔξει μῆνας. Οἱ χυδαῖοι ἀγαπῶσι μᾶλλον τὴν ἀπόλαυσιν παρὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀλλὰ πέπεισμαι ὅτι ἔὰν οἱ ἄλλοι εἰς οὓς ποιοῦμαι ἔκκλησιν ἀποδείξωσι διὰ τοῦ ἔξαμήνου αὐτῶν πειράματος τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα τῆς ἀναιμάκτου διαίτης, οἱ χυδαίότατοι τῶν ἀνθρώπων θὰ αἰσθανθῶσι πόσον εἴνε ἡ γαλήνη καὶ ἡ μακροβιότης προτιμωτέρα τῆς ἐκ τῶν ἀσθενειῶν ὁδύνης καὶ βραχυβιότητος. Στατιστικὰ καὶ πειράματα ἀπέδειξαν ἥδη πλέον ἡ ἄπαξ ὅτι οὐδεὶς ποτε ἀπέθανε συνεπείᾳ ἐγκαταλείψεως τοῦ κρέατος, ἔχομεν δὲ πλείστα παραδείγματα θαυμάτων ἐπενεχθέντων ὑπὸ τῆς κρεοφαγίας. Δύο οἰκογένειαι γνωσταὶ άνω, ἡ τοῦ ἱατροῦ Λάμπτε, καὶ ἡ τοῦ κ. Νεύτωνος πρὸ ἐπτὰ ἑπτὼν ἐγκατέλειψαν τὸ κρέας, καὶ ἐκ τῶν δεκαεπτὰ προσώπων ἄτινα ἀποτελοῦσιν ἀμφοτέρας οὔτε καν εἰς ἔκτοτε ἀπέθανεν οὐδὲ ποσῶς ἥσθενησε. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν ὁ κόσμος θὰ πεισθῇ ὅτι τὸ κρέας ὅπως καὶ τὸ οἰνόπνευμα εἴνε βραδὺ δηλητήριον. Οὐαὶ μωρία τὴν σήμερον! Αἱ παραγωγικόταται γαῖαι τοῦ κατοικησίμου πλανήτου μας εἴνε ἀφιερωμέναι εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν ζώων χάριν βρώσεως τῶν πτωμάτων των! Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡ μωρία αὕτη εἴνε ἡ πηγὴ τῶν πλείστων ἀσθενειῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἔνεκα αὐτῆς σπαταλώμενος πλούτος εἴνε ἀπλούστατα ἀνυπολόγιστος. Ἐπειτα δὲν εἴνε φρικῶδες ὅτι ὅντα ἐπιδεκτικὰ τῶν εὐγενεστάτων καὶ θαυμασιωτά··ων ἐνθουσιασμῶν καὶ συμπαθειῶν ως τὰ ἀνθρώπινα, νὰ ἀρύνωνται τέρψιν οἰανδήποτε ἐκ τῶν ὁδύνων, λυγμῶν καὶ ἐσχάτων σπασμῶν τοῦ θυντικούς ἀτυχούς ζώων; Πολυτιμώταται ὑπάρχεις δάμνυνται καθ' ἐκάστην ὑπὸ τὸ δηλητήριον τῆς κρεοφαγικῆς διαίτης καὶ σβέννυνται ὑπὸ νοσημάτων καθ' ὃν ἡ ἱατρικὴ οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀπερ ὄμως θ' ἀπεσόβει ἡ ἀπὸ τοῦ κρέατος ἀποχή··

Πάντα τὰ ποήματα τοῦ Σέλλευ εἴνε ἀριστουργήματα, ἀλλὰ καὶ τὰ πεζὰ ἔργα αὐτοῦ εἴνε ἀθάνατα διά τε τὸ ὑφος καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν. Τὰ δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς ποιήσεως καὶ φιλοσοφίας αὐτοῦ γραφέντα ἀποτελοῦσι βιβλιοθήκας ὅλας. Ἐταιρίαι πρὸς ἔρευναν τῶν ἐννοιῶν του, σύλλογοι, κινήματα πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ χαρακτῆρος, δὲν ἔπαινσαν ἀπὸ τοῦ νὰ προκύπτωσιν ἔκτοτε ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῶν λόγων του. Ἡ ἔτι καὶ νῦν ὑφισταμένη καὶ ἀκμάζουσα φυτοφαγικὴ Ἐταιρία, ιδρύθη εἰκοσαετίαν μετά τὸν θάνατον τοῦ Σέλλευ, οὐκ δίλγαι δὲ ἀδελφότητες καὶ σοσιαλιστικὰ σωματεῖα ζωγονοῦνται ἀπὸ τὸ πνεῦμα του. Ἡ φήμη του ως ποιητοῦ δὲν ἔφθασεν ἀκόμη εἰς τὸ ξενίθ, αὐξάνει δὲ καθ' ἡμέραν. Ἡ τάσις τῆς μούσης του εἴνε νὰ ἔξιδανικεύῃ τὰ ὑλικά, νὰ συνδυάζῃ τὸ ἀπόλυτον ἀγαθὸν μὲ τὰς καθημερινὰς ἡμῶν συμπαθείας. Περαίνω τὸ ἄρθρον παραλαμβάνων τὴν ἔξῆς περικοπὴν ἐκ τῆς προμημονεύσης μελέτης ἐν τῷ “Πανασσῶ” τοῦ Μαίου καὶ Ιουνίου 1892.

“Ἐξαλλος—ἀφηγοῦνται οἱ βιογράφοι του—ἐγίνετο ὁ Σέλλευ ἔξι ἀγανακτήσεως ὄσάκις ἔβλεπεν ἐπιφερόμενον ἀλγος ὑπὸ ἀνθρώπου κατ' ἀνθρώπου, ἡ κατὰ ζώων. Περὶ τὴν πρὸς τὰ ζῶα στοργὴν του ἰδίως στρέφονται ποικιλώτατα ἀνέκδοτα καὶ τὸ αἰσθημά του τοῦτο, ως εἰπον ἥδη, ἡτο τὸ κυρίως πένσαν αὐτὸν περὶ τὸν ἀπανθρώπου τῆς σαρκοφαγίας. Οὐαὶ ἐκείνῳ, ὅστις φερόμενος σκληρῶς πρὸς ἀνθρωπον ἡ ζῶον, ἐτύγχανε νὰ θεαθῇ ὑπὸ τοῦ Σέλλευ! Ὁχι μόνον κατελαμβάνετο ὑπὸτρόμου ἐκ τῆς ὄργης τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ καὶ μετετρέπετο ἐφεξῆς εἰς φιλάνθρωπον. Ἐν Ἰταλίᾳ ποτὲ ἡ σύζυγός του κατεπλάγη δεχθεῖσα αὐτὸν οἵκου ἀνυπόδητον, ἀσκεπῆ καὶ ἀνευ ἐπειδύτου. Τὰ εἶχε δόσει εἰς πένητας. Ἀλλοτε ἔξελθὼν εἰς ἀναζήτησιν ἀμάξης, ἐπέστρεψε τετράκις οἴκαδε ἵνα λάβῃ χρήματα, διότι ὅσα εἶχεν ἔδιδεν ἐκάστοτε καθ' ὁδόν. Εύρων ποτε γυναῖκα ἀθλίαν καὶ νοσούσαν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀλλως νὰ τὴν βοηθήσῃ, τὴν ἔκομισεν οἴκαδε φέρων αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὄμων. Ἡ ψυχικὴ μελῳδία του ἐπίσης ἡτο ἡ πηγὴ τῆς ἀποστροφῆς αὐτοῦ πρὸς τὰς ἀσχημίας τοῦ κοινωνικοῦ καθεστώτος. Ἡ πρὸς τὰ πολιτικὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων ἀπέχθεια αὐτοῦ εἴνε οὐκ ὀλίγον θυμηδής. Τὰς περὶ πολιτικῆς συνδιαλέξεις ἐν γένει ἐμυσάπτετο. Ἐπισκεφθεὶς ποτε τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων μετὰ τοῦ πατρός του γράφει κατόπιν “Οἴαι μορφαί! οἴα ἔκφρασις! Τί ἀθλία ὅντα είνε αὐτοὶ οἱ πολιτικοί!” Ὁ Χάινε θ' ἀπεκάλει τὴν Βουλὴν ménagerie. Οὐδέποτε σχεδὸν ὄφθη ὁ Σέλλευ ἀναγνωσκων ἐφημερίδα. Εἰς τῶν βιογράφων του λέγει ὅτι βίντας βλέμμα κατὰ τύχην ἐπὶ πολιτικοῦ ἄρθρου ἐφημερίδος, ἥγεθη αὐθωρεὶ ἐν νευρικῇ ταραχῇ καὶ καλύψας τὸ πρόσωπον, καταπόρφυρον γενόμενον, ἐβάδισε σπασμωδικῶς διὰ μέσου τῆς αἰθούσης, ψιθυρίζων διακεκομμένας λέξεις καὶ ἐξιστάμενος ἐπὶ τῇ ἀνελικρινείᾳ καὶ τῇ κακῇ πίστει τοῦ γένους τῶν πολιτευομένων. Τὸ ἀγγλικὸν σύνταγμα ἔθεωρεις ὡς μηδέν. Ως τί θὰ ἔθεωρει ἀρά γε τὸ ἐλληνικόν!

Ο πρὸς τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν ἔρως του ητο ἀκατάβλητος καὶ ή ἀπόλυτος αὐτοῦ ἀνοχὴ τάσης οἰασδήποτε γνώμης καὶ πίστεως ἐγένεντα ἐν τύφῳ ἵσχυρον μῆσος κατὰ παντὸς εἴδους καταδίωξεως, εἴτε ἰδιωτικῆς εἴτε δημοσίας. Ἀλλὰ συνέλαμβανεν αἴφνηδίως ἵσχυροτάτας ἀντιπαθείας καὶ συμπαθείας πρὸς πρόσωπα, ἀνεύ λόγου. Μεταξὺ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτῶν ἐνίστητο ὅτι τις ἀφ' οὐ πάντοτε προσεπάθει ν' ἀπομακρύνεται. Ἡμέραν τινὰ τὸν διακρίνει καθ' ὅδον ἐρχόμενον ἐξ ἀποστάσεως. Αἴφνης πηδᾶ ἐν τῇ παρακειμένῃ αὐλῇ καὶ ρίπτεται πρητῆς ἐντὸς χάνδακος. Αἱ ἐκεῖ που ἐγγὺς θερίζουσαι γυναικὲς ἔδραμον πρὸς αὐτὸν. “Φύγετε φύγετε—ἔφωνησεν ἐκεῖνος—δεῦ βλέπετε ἐκεὶ κάτω; ἔρχεται οὐ εἰσπράκτωρ τοῦ δημοσίου.” Καὶ οὕτω τὸν ἀφῆκαι φυγοῦσαι. “Ἡτο δῆμος λίαν πιστὸς εἰς τὸ ἀξιωμα τοῦ Γκαΐτε ὅτι “ἐὰν λαμβάνωμεν τοὺς ἀνθρώπους ἀπλῶς οἷοι εἰσὶ, τοὺς καθιστῶμεν χειροτέρους· ἐὰν φερῷμεθα πρὸς αὐτοὺς ώσανελ ἥσαν οἷοι ἐπρεπε νὰ ὠσι, τοὺς καθιστῶμεν κρείσσονας.”—Ἡ πίστις τοῦ Σέλλευ ὅτι ὅτι ὑπάρχει παγκόσμιος Νόος, διτὶ ὁ ἀτομικὸς νοῦς ἀποτελεῖ μέρος τοῦ παγκοσμίου. Ὁ παγκόσμιος Νόος ἀντιλαμβάνεται τοῦ ὑλικοῦ Σύμπαντος καὶ ἐπειδὴ τὸ ὑλικὸν Σύμπαν εἶνε αἰώνιον, ἄρα καὶ ὁ ἀντιλαμβανόμενος αὐτοῦ Νόος εἶνε αἰώνιος. Ὁ ἀτομικὸς νοῦς καθίσταται ἀθάνατος, ἐφ' ὅσον κατορθοῖ νὰ μορφώσῃ καθολικὴν ἀντίληψιν τοῦ Σύμπαντος. Ἐφ' ὅσον ὁ κύκλος τῆς ἀντιλήψεως στενοῦνται, ἀγεί εἰς τὸν θάνατον τῆς Ψυχῆς, τουτέστιν εἰς τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ ἀτομικοῦ νοῦ. Ἡ ἐπέκεινα τοῦ τάφου Ζωὴ εἶνε κληρονομία παντὸς δυναμένου νὰ σκέπτηται μὲ εὐρυτήτα, καὶ ὅσῳ μείζων ἡ εὐρύτης, τόσῳ μακροτέρα ἡ Ζωὴ. Ἡ ἀπέιρως εὐρεῖα διάνοια συνεπάγεται τὴν αἰώνιον Ζωὴν τῆς ἀτομικότητος. Ὡς παράγοντας τῆς διανοητικῆς εὐρύτητος ἐθεώρει τὴν καθολικὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀπόλυτον εἰλικρίνειαν. Τὸ τελειοποίησιμον τοῦ ἀνθρώπου (perfectibility of man) εἶνε ἴδιως ἡ ἀρχὴ μεθ' ἡς θὰ ταῦτιζεται πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Shelley—ἀρχὴ ἡτις ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς συγχρόνου φιλοσοφίας.”

Οσφ περισσότερον ἐρευνῶμεν τόσῳ περισσότερον αὐξάνει ἡ περὶ καλλονῆς τοῦ κόσμου συναίσθησίς μας, ἐρνῶ τοῦ ὄλικοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ἔτι μᾶλλον θὰ γεννηθῇ ἐν ἡμῖν ἡ συναίσθησίς τῆς καλλονῆς τοῦ ημικοῦ κόσμου, ἐὰν εὑρωμεν τὴν ἀληθῆ ἀπόψιν τῆς ἐρεύνης μας. Δεῦ εἴνε δυνατὸν νὰ παραδέχῃ τις ὅτι ἡ καλλονὴ περὶ ορίζεται μόνον εἰς τὸν ὑλικὸν κόσμον, δίκην χλαμύδος, καὶ ὅτι δῆθικός κόσμος εἶνε πλάνη. Ἐπιστημονικότερον καὶ ὄρθοτερον εἶνε νὰ παραδέχωμεν ὅτι ἡ ἔξοχος καὶ γοητεύουσα καλλονὴ τοῦ ὄλικον κόσμου εἶνε διμορφὸς ἀντανάκλασις τῆς παντεργάτης ἐκείνης καλλονῆς ἡτις βασιλεύει ἐνδον, καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ ψυχὴ τῆς παγκοσμίου Ζωῆς.—Πλάτων.

Πολὺ μικρὰ ἱκανότης ἀπαιτεῖται διὰ τὸν ἀνακαλύψη τις τὰ σφάλματα τῶν ἔλλων. Αὐτὸς δὲ εἴνε ὁ λόγος δι' ὃν ὑπάρχουν τόσοι κριτικοί.—Ο. Χόλμς.

“Οπως δικρός ἐτὶ τοῦ δένδρου, ἀπαιτῶν τροφήν λαμβάνει αὐτὴν δαψίλως ἀπὸ τὰς βίσας, οὔτω καὶ δ νῦν ἐρεψήν δέχεται ἀπὸ τὰς βίσας τῆς ἰδιοσυστασίας του φᾶς.—Helen Wilmans.

Περιουσία ἀνω τῶν 100,000 δραχμῶν εἶνε ἔγκλημα.—H. George.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΕΝ ΦΟΝΕΥΕΙ.

(συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 132.)

ἀγλαὰ καὶ ἔξαλλα παραδέγματα τοῦ παρελθόντος, ἔχει ἐναύσματα μοναδικὰ ἀπὸ τῆς μακραίωνος δόξης ἐκπορευόμενα. Τὸ βάρβαρον ἀείποτε ἐνέπνευσε φρίκην εἰς τὸν ἔλληνα, καὶ ἀρκεὶ νὰ ἔχωμεν τὴν αὐτὴν φρίκην ὅλοι ὅντα βαδίσωμεν γοργῶς πρὸς τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τοῦ ἐλληνισμοῦ. Μὲ βασιλέα ἥρωα καὶ φιλόσοφον ὡς τὸν Γεωργίον Α' καὶ μὲ πίστιν εἰς τοὺς νόμους τοῦ βίου, τὸ μεγαλεῖν ἔσται ἐν προσεχεῖ μέλλοντι τὸ ἀδιαφίλονικητον γέρας ἡμῶν. Πάντα τὰ λοιπά, γεωγραφικὴ ἐνότης, ἐθνικὴ ἀμυνα, θάλλον ἐμπόριον, πάντα ταῦτα προστεθήσεται ἡμῖν. Ἐνός ἔστι χρέα—ἀνθρωπισμὸν. Θὰ ἡτο ὥραν θέαμα μία ἐκαποντὰς ἐλληνικῶν θωρηκτῶν, ἀλλὰ ἀπείρως ὥραιότερον θὰ ἡτο μία ἐκαποντὰς ἐλληνικῶν ψυχῶν. Μία ἐκάστη αὐτῶν θὰ ἐνείχε τὰ σπέρματα ἀητήτων στόλων. Οἱ στόλοι καὶ οἱ στρατοὶ εἶνε ἀθύρματα ἐνεπίτευκτα ἀπαξ ὁ ἐθνικὸς χαρακτὴρ ἐξίκετο εἰς τὸ προσῆκον ὑφος καὶ τὸ ἐλληνικὸν ἐθνος ἐφάνη πιστὸν εἰς τὰ ὑψηλὰ ἐκεῖνα ἰδεώδη ἀπέρ εἴμαρτο τὸ πάλαι νὰ διατρανώσῃ εἰς τὴν λοιπήν Εὐρώπην, καὶ ἀπέρ σήμερον ρύθμιζουσι τὸν τρόπον τοῦ σκέπτευσθαι τῶν ἐκλεκτότερων διανοιῶν ἀνὰ πάντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Ταῦτα δὲν τὰ συνιετέλεσαν ἐλληνικοὶ στόλοι καὶ ἐλληνικοὶ στρατοί, ἀλλὰ ἐλληνικαὶ ψυχαὶ. Διὰ τοῦτο ἡ ΕΡΕΤΝΑ ποθεὶ πρωτίστως ναυπτίγησιν ἐλληνικῶν ψυχῶν, ποθεὶ ἀναβιώσιν τῶν φιλοσοφικῶν ἐκείνων πεποιθήσεων αἵτινες ἐκπορεύμεναι ἀπὸ ἀρχαίων πηγῶν διαλευκάνονται διηνεκῶς ὑπὸ συγχρόνων ἐρευνῶν. “Ανευ τούτων ἡ ἐθνικὴ ἐνότης ἔσται ἐθνικὴ συμφορά· τούτων ὅμως προκατορθούμενων ἡ ἐθνικὴ ἐνότης τῶν ἐλλήνων ἔσται ἡ δόξα τοῦ κόσμου. Ἐσχημάτισα τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἐν τῷ πρωτώπω τοῦ Γεωργίου ἔχομεν ἔνα ἀνεκτίμητον ἐθνικὸν θησαυρόν, καὶ ἡ ἀφοσίωσίς μας εἰς αὐτὸν ὑφ' οὓς ὅρους καὶ ὑφ' ἀς ἐμπνεύσεις ἀνάστει, εἶνε ἐθνικὸν καθῆκον. Ἐὰν οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἶνε ὡς αὐτός, οὐδὲὶς λόγος ὑπάρχει κωλύων ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀνυψώσεως καὶ μεταμορφώσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν χαρακτῆρος χαλιναγωγούντες τοὺς πολιτευομένους διὰ τῆς αἰξούσης ἡμῶν συνέσεως. Ἀνωτέρω παρέπεμψα εἰς τὸ ἄρθρον τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ τὸ δημοσίευσθαι ἐν τῷ τεύχει τοῦ Ιανουαρίου 1904· Ο “Ιζρας πρὸς τοὺς ἔλληνας. Εἶνε τὸ ἄρθρον τῆς κλεινῆς ἀγγλίδος Λαίδης Φλωρεντίας Δίξη, πρὸ τινῶν μηνῶν ἀποθανόντος δυστυχῶς. Εἶνε ἡ ἔκκλησις ἐνθουσιώδες φυχῆς φιλέλληνος καὶ φιλοσόφου καὶ ἀλαύνομαι ὑπὸ τῆς ἡγούμενης τῶν ἀλητῶν διατρανώσῃ τὸν ἐλληνικὸν ψυχοφθόρον ἀγκάλης τῶν φατριῶν καὶ τῆς ἀγυρτείας τῶν πολιτευομένων; . . . . Ὁ μόνος ἀληθῆς ἀναξ εἶνε ὁ δυνάμενος νὰ διαλογίζεται καὶ ὁδηγῆ, δσῳ δὲ ὑπέρτεροι καὶ ὑψηλότεροι οἱ διαλογισμοὶ τοῦ τόσῳ μεγαλητέρα εἶνε ἡ ἀγαθοποιὸς αὐτὸν δύναμις. Ὁ πολιτευτὴς ὅστις εἶνε ἱκανὸς νὰ βελτιώσῃ

‘Ολύμπου ὁ ‘Ιζρας, ὁ σκῶττος εὐπατρίδης, ὡς ποιητικῶς παρουσιάζει ἑαυτὴν ἡ Φλωρεντία ὡμιλοῦσα πρὸς τὸ γένος μας, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ‘Ολύμπου ἔνθα ἀνέβη τῷ 1877, ἀναφωνεὶ πρὸς τὴν Ελλάδα—

‘Ἄνδατα ἐκ τῆς νάρκης τῆς τόσῳ παγερᾶς καὶ μέμνησο τίς εἶσαι—Αθάνατος Ελλάς.

Τοὺς ἴδιους στίχους τούτους θέτει ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐκκλήσεως της, τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῇ ΕΡΕΤΝΗ· ἐκκλήσεως ἡν πᾶς ἔλλην ἔδει ν' ἀναγνωσκη ἀπαξ τῆς ἡμέρας ‘Είσαι, λέγει, Σὺ ἡ Ἐλλὰς ἡ βαδίζουσα κατ' εύθειαν ἀπὸ τῆς παρωχημένης δουλείας πρὸς τὸν ὄριζοντας τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας, ἡ εἶσαι ἡ Ελλὰς τῶν πολιτικῶν φατριῶν καὶ τῶν ἐπιτηδείων βαδίζουσα κατ' εύθειαν πρὸς τὴν ἀφάνειαν—ἀφάνειαν ἡτις διὰ τὸ δουλοπάροικον τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἔσται ἔτι χείρων τῆς φήμης ἡν ἔχαιρες ὡς δούλη τοῦ Τούρκου —ἀφάνειαν ἡτις ἄγει εἰς τὴν ἐκμηδένισιν; ‘Αναστα! Ελλὰς ἀνάστα! Εἰς Σὲ καὶ μόνην ἀπόκειται νὰ καταστῆς ἔθνος μέγα καὶ ἵσχυρὸν ἐν ζώσαις ἴδεις καθηγετοῦν τὸν νοῦν τοῦ κόσμου πρὸς ὑψηλότερόν τι καὶ εὐγενέστερον ἴδεωδες δικαιοισύνης, ἀληθείας καὶ μεγαλείου. . . . Εἰς τὴν Ελλάδα ἡν ἀποτελεῖ ὁ λαός της, ἐφ' δσον ἡ Ελλὰς καὶ ὁ λαός της ἀρνεῖται νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται ὑπὸ τῶν φατριῶν καὶ τῶν πολιτευομένων, ἀτείχως ὡς εἰς χώραι καὶ φυλὴν ἐν γενεῖται τὰ στοιχεῖα τῆς ἀναγενέσεως σφάλλοντος καὶ οἰκτρῶς παραπλανωμένου κόσμου. . . . ‘Ἐν παμμέγιστον, ὑπερτάης σπουδαιότητος ζήτημα ὅστον ἀφορά τὴν προσδοκωμένην μεταμόρφωσιν τῆς κοινωνίας ὄρθονται γυγάντιον ἐν ταῖς διαστάσειν αὐτοῦ καὶ δέοντας νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν, εἶνε δὲ τὸ ζήτημα τούτο ἡ βελτίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος. . . . Διατί τάχα ἡ Ελλάς, ἡς αἱ παραδόσεις τοῦ παρελθόντος εἰσὶ τόσῳ ύψηλαι νὰ μὴ προεξάρξῃ ἀπαξ ἔτι ἐν τῇ διευθύνσει τῶν τυχῶν τοῦ κόσμου; ‘Ο, τι ἀπλῶς ἀπαιτεῖται ὅπως συμβῆ τούτο εἶνε ὑπέρτερα θέλησις—ὑπέρτερος στοχασμὸς καὶ ὑπέρτερα δράσις. Φυλὴ μὲ φυσικὰ χαρίσματα, καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της ποιήτρια καὶ ἀνθρωπιστικὴ ἐπρεπε νὰ ὑψώσῃ μετάρδην τὴν σημαίαν τῶν προοδευτικῶν ἴδεων, τὴν σημαίαν τῆς ὑπέρτερας ἐμπνεύσεως καὶ τῆς εὐγενεῖς προσπαθείας. ‘Ἡ σύγχρονος λογογραφία τῆς Ελλάδος προδίδει τὸν ἔμφυτον πόθον τοῦ ἔθνους νὰ καταστῇ ἀληθῶς ἡθως ἐλευθεροῦ τὴν τε σκέψιν καὶ τὴν διοίκησιν. Τίς ἐφίεται νὰ ἀναπτύξῃ τὸν ἔκλαμπτον αὐτὸν πόθον καὶ νὰ λυτρώσῃ τὴν Ελλάδα ἀπὸ τῆς ψυχοφθόρου ἀγκάλης τῶν φατριῶν καὶ τῆς ἀγυρτείας τῶν πολιτευομένων; . . . . Ὁ μόνος ἀληθῆς ἀναξ εἶνε ὁ δυνάμενος νὰ διαλογίζεται καὶ ὁδηγῆ, δσῳ δὲ ὑπέρτεροι καὶ ὑψηλότεροι οἱ διαλογισμοὶ τοῦ τόσῳ μεγαλητέρα εἶνε ἡ ἀγαθοποιὸς αὐτὸν δύναμις. Ὁ πολιτευτὴς ὅστις εἶνε ἱκανὸς νὰ βελτιώσῃ

ἐν ἔθνος ἡθικῶς εἶνε ὁ πραγματικὸς ἀναξ αὐτοῦ. . . . Μόλις ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη παρῆλθον ἡς ὁ ‘Ρήγας ἀπέθανε καὶ κατὰ τὸ αὐτὸν ἔκεινον ἐπειδὴ τοῦ 1798 ἐγενάντο ἐν Ζακύνθῳ ὁ μεγαλόψυχος Σολαμός, ὁ γράφας τὸν ἀθάνατον ἔμνησε τὸν Ελευθερίας. ‘Εδει νὰ ἡχωσι διηνεκῶς εἰς τὰ παντὸς ἔλληνος, καὶ νὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰ βάθη της καρδίας τοῦ συνταράσσοντος τὴν ψυχήν του εἰς τοὺς ἑγκάτους καὶ διακεντώντες αὐτὸν εἰς μεγάθυμον καὶ ἀνθρωπιστικὸν δράσιν οἱ στίχοι ἐκεῖνοι πολλοὶ καὶ σὰν πρῶτον ἀνθρωπισμόντες τοῦ πρώτου αὐτοῦ πρωτοπόρου ἀνθρωπισμού.

‘Αρδ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν ἔλληνων τὰ ἱερὰ καὶ σὰν πρῶτον ἀνθρωπισμόντες τοῦ πρώτου αὐτοῦ πρωτοπόρου ἀνθρωπισμού.

‘. . . Μέλλει ἡ Ελλὰς νὰ ταχθῇ ἐν τῇ πρώτη γραμμῇ τῆς προοδευτικῆς διανοησεως τοῦ κόσμου ἡ μέλλει νὰ διαμεινὴ ἀναβάθρα τῶν πολιτευομένων μένων; Θὰ βαδίσῃ μὲ τὴν πρωτοπορέαν, ἡ θ σφηνωθῆ εἰς τὴν διπισθοπορέαν τῶν ἔθνων τρεχουσα μετὰ τοῦ ὄχλου καὶ χωροῦσα πρὸς ἀφευκτοτέλος ὑπὸ τὸν πόδα τῶν ποδαρίστων τοῦ Λονδίνου, τὸ άπαξ ἔτι ἀνάστον ἐν τῇ διανοίᾳ τὸ τόσῳ ἀλλοτεροπορέαν περιέχοντα τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν εἰκόνα τῆς μεταστάσης συνεργάτιδος ἡμάνων, τῆς μέχρι τελευταίας πονηρίας της κηρυττούσης ἐναγγέλιον τοῦ Ανθρωπισμοῦ. ‘Ἐν συναφείᾳ πρὸς τὸ γεγονός τοῦ ἔλαβομεν πλείστας ἐπιστολαὶ ἀγγλων καὶ ἐλλήνων. Μιᾶς ἔξ αυτῶν τὸ περιεχόμενον ἀνακεφαλαιοῦν πάσας τὰς ἀλλας καὶ ὡς ἐρμηνεύοντας τὸ ήμερον πρόσωπον τοῦ θρόνου φρόνημα δέοντον ἀναγραφῆσαι τὸν θεόντα της. Τότε ἀληθῶς ἔσται ἀξιος τοῦ ἔγκωμίου ὑπὲρ τὸν ἀπλούτον περιέχει τοῦ πρωτοπορέαν προσεκτοντας τὸν ποτοσιον τοῦ πρωτοπορέαν προσεκτοντας τὸν ποτοσιον τοῦ πρωτοπορέαν προσεκτοντας τὸν ποτοσι

Ο πρόεδρος Μάντζεστερ, Κρόδφ. και αλλοί φιλέλληνες
πρόεδρος Μάντζεστερ.
Πρόεδρος Μεταξής.
Πρόγραμμα Νικολαος.
Βαρδών Θεον. Δέμαν. Κορυφαλένιος.
Μαλαγρίτας, Μαλαγρίτας, δρόνος, Καλλινίκος.

By kind permission of *The Daily Graphic*.

‘Ο βασιλεὺς τῶν Ἑλήνων

[Άντερποντς ἐκ τοῦ Daily Graphic.]

Πλάστερ Δρακούλης. ΠΛΑΣΤΕΡ ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΚΟΥΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ, ΕΞΗΤΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΥΠΗΣ, 8/21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1905.

LA LUTTE DE CLASSE

Bulletin de l'Internationale Syndicale Rouge

96, Quai Jemmapes
PARIS (X^e)

PARAIT DEUX FOIS PAR MOIS

Le Numéro :
50 centimes

SOMMAIRE

La Liquidation du Réformiste, par G. ROSMER ; *Les Organisations du personnel enseignant*, par L. BOUËT ; *Le Congrès des Syndicats britanniques*, par Ellen C. WILKINSON ; *L'avocat Vandewelde et ses clients*, par JANSEN ; *Avant le Congrès du Parti : Les Communistes au Syndicat* ; *Rocker écrit à Losovsky*, par G. HARDY ; *La lutte entre Unitaires et Scissionnistes*, par V.-G. ; *De l'intervention armée en Russie à la reconnaissance de la législation soviétique*, par E. VARGA.

La Liquidation du Réformisme

Tandis que la grève du Havre entre dans son quatrième mois et que les travailleurs engagés dans une dure lutte contre les requins du Comité des Forges résistent courageusement, la bourgeoisie n'hésite pas à étendre son offensive. Un simple décret supprime la loi sur la journée de huit heures pour les marins et pour les cheminots et les compagnies minières annoncent leur volonté de réduire de nouveau les salaires. Après des pourparlers et des entrevues avec les représentants des ouvriers, elles se préparent à agir à la date du 15 octobre.

La bourgeoisie est-elle donc si sûre d'elle-même et de sa force ? Croit-elle que les ouvriers français, divisés par la scission criminelle, affaiblis par la longue pratique de la collaboration de classes soient désormais incapables de lui résister et doivent finalement s'incliner devant elle ? Les événements prouveront qu'elle a trop présumé de sa force. La résistance des inscrits maritimes venant s'ajouter à la grève du Havre — des inscrits qui ont le plus longtemps et le plus complètement pratiqué, par leurs chefs syndicaux, la collaboration de classes — la volonté de lutte affirmée par les cheminots et les mineurs, ce sont là des faits qui doivent déjà lui donner à réfléchir. Mais un résultat est déjà atteint : son attitude agressive et brutale va hâter la liquidation du réformisme, de la collaboration de classes.

Il n'a fallu rien moins que la guerre impérialiste pour permettre au réformisme de s'installer au sein de la C. G. T. Les gens de la rue Lafayette essaient aujourd'hui de faire une date du meeting du Cirque d'hiver où Jouhaux formula son fameux programme minimum. Mais le 24 novembre 1918 n'est pas un point de départ, ce n'est qu'une suite.

Le vrai point de départ est au 2 août 1914, quand fut conclue l'union sacrée avec la bourgeoisie. On a la mémoire courte, au Peuple, quand on écrit ces lignes :

« Les querelles intestines qui firent tant de mal à la C. G. T. ? Elles datent de quatre ans. C'est au cours du meeting organisé au lendemain de l'armistice qu'elles prirent corps. L'action de sabotage des réunions publiques date de ce jour. »

Que le rédacteur de cet article interroge donc Merrheim. Il pourra apprendre de lui quand les « querelles intestines » ont exactement commencé. Et Jouhaux n'a sans doute pas oublié tout à fait le meeting du Gymnase Jean-Jaurès — tenu non au lendemain de l'armistice, mais en pleine guerre — quand il dut s'enfuir sous les huées des ouvriers parisiens indignés, en compagnie de ses complices d'union sacrée, Vandervelde, Renaudel.

Le réformisme de guerre fut un pacte ignominieux conclu entre la bourgeoisie et les leaders syndicaux convertis aux vertus de l'union sacrée pour la guerre du droit, jusqu'au bout. Ceux-ci furent payés tout de suite, largement, dans la meilleure monnaie que possédait alors la bourgeoisie : ils furent dispensés de faire la guerre.

Mais aux autres, à ceux qui faisaient la guerre, que leur donner quand ils reviendraient. Devraient-ils retourner à l'atelier, simplement, faire la même journée qu'avant la guerre ? Ce n'était pas possible. C'est ce qu'un secrétaire de la C.G.T. — celui qui vient de s'en aller parce que, nous raconte-t-on, il voulait faire grand avec une organisation qui n'est pas grande — expliqua dans une réunion d'industriels, d'intellectuels, de politiciens. Il dit que si la journée de huit heures n'était pas inscrite dans la loi dès la fin de la

guerre, sa position et celle de ses amis deviendrait impossible, car il n'aurait rien à répondre aux « extrémistes ».

La bourgeoisie comprit. Elle était bien inquiète du lendemain de la guerre, durant toute la guerre on avait parlé de la révolution. Mais maintenant ce n'était plus seulement une menace, une possibilité. C'était un fait. La révolution tenait déjà la Russie. Il fallait faire des sacrifices. La bourgeoisie accorda la journée de huit heures et ne toucha pas aux salaires. Sa « générosité » n'avait qu'une cause : la peur de la révolution.

Nos néo-réformistes affectent de croire que si les ouvriers français avaient consenti de les suivre et s'étaient groupés derrière le programme minimum, les réformes se seraient trouvées réalisées sans effort, les unes après les autres et les priviléges de la bourgeoisie auraient été anéantis, sans violence, les uns après les autres.

C'est en racontant des histoires aussi enfantines qu'ils ont réussi à garder la confiance d'une partie des ouvriers. Aujourd'hui que les situations se précisent, chacun peut voir, de ses propres yeux que la bourgeoisie n'a jamais eu la moindre intention d'abdiquer volontairement et de renoncer à sa toute-puissance. Elle a cédé devant la pression ouvrière et fait des concessions aussi longtemps qu'elle a eu peur de la révolution. Le jour où elle a cru la menace passée, elle a congédié ses valets réformistes et a repris toute son arrogance d'avant-guerre. Non seulement elle ne veut rien abandonner de ses prérogatives de classe dirigeante, mais elle montre sa hâte à reprendre tout ce qu'elle a donné que par peur.

Si ce n'était pas là un fait d'évidence, il serait bien aisé de le démontrer, en décrivant ce qui s'est passé dans d'autres pays.

En Belgique, par exemple, où l'union sacrée a été aussi complète que possible, où les socialistes ont été au ministère pendant la guerre et après la guerre, où les masses syndicales sont restées en quasi-totalité fidèles à leurs chefs réformistes, est-ce que les choses se passent aujourd'hui autrement qu'en France? Pas du tout. La bourgeoisie belge agit exactement comme la bourgeoisie française : elle rogne les salaires, supprime en fait la journée de huit heures et ne parle pas du tout de faire une place aux ouvriers dans le contrôle de la production.

Même situation en Angleterre, où la crise économique avec son cortège de sans-travail, rend plus difficile l'action ouvrière, en Allemagne, où les ouvriers sont écrasés à la fois par leur bourgeoisie et la bourgeoisie de l'Entente. Même situation partout, dans les pays où les organisations syndicales comptent leurs membres par millions comme dans ceux où la scission les a affaiblies.

Le réformisme de guerre disparaissant, les chefs syndicaux qui ont basé sur lui leur politique, se trouvent désespérés. Ils sentent la poussée des ouvriers restés dans les organisations qu'ils dirigent et ils n'ont plus le moyen de la détourner et de l'égarer : les objectifs sont trop précis et les raisons de la lutte trop claires.

Par sa hâte à rejeter sur les ouvriers tout le

fardeau de la guerre, la bourgeoisie nous aura rendu grand service. Car maintenant que le rôle des intermédiaires, des conciliateurs s'achève, que les ouvriers se trouvent entraînés bon gré mal gré dans la bataille, il dépend de nous de constituer le front solide, uni, de la classe ouvrière. Nous nous heurterons à la mauvaise volonté des chefs réformistes. Mais les nécessités mêmes de la lutte nous aideront à les démasquer et à les discréditer.

A. ROSMER.

SOMMAIRE DU N° 15 de l'*Internationale Syndicale Rouge*

Aux Ouvriers de tous les Pays (Appel du Bureau Exécutif de l'I. S. R., concernant la célébration du 1er mai 1922) ; A. Losovsky : Les trois Internationales et le Front syndical unique ; M. Smith : Le Capitalisme anglais en conflit avec les Producteurs des Moyens de production ; G. Brandler : L'Internationale Syndicale Rouge, les Communistes et les Syndicalistes ; S. Forgeron : Leur manière de défendre les intérêts de la Classe ouvrière.

A travers le Mouvement ouvrier international : France : S. G. : Deux tendances au sein de la C. G. T. Unitaire. — Pays-Bas : Le Congrès des Syndicalistes hollandais. — Canada : La Constitution du Parti Ouvrier Canadien. — Etats-Unis d'Amérique : La Ligue de Propagande Syndicale. — Afrique méridionale : D. Iyon Jons : L'Insurrection des Mineurs. — Travail blanc et Travail noir.

Fédérations internationales d'Industrie : La Conférence internationale des Ouvriers révolutionnaires de l'industrie du Bois. — Les Ouvriers russes de l'Alimentation et l'Internationale de l'Industrie Alimentaire.

La Vie syndicale russe : La question syndicale au XIe Congrès du Parti Communiste russe.

Communications officielles : L'activité du Bureau Exécutif de l'I. S. R. pour l'exercice du 1er février au 1er mai 1922. — Du 2e Congrès International des Syndicats Révolutionnaires ; Correspondance de l'I. S. R.

Vient de paraître :

les Syndicats Russes

et la Nouvelle Politique

par A. LOZOVSKY

Une brochure de 64 pages.....	0 50
Les 10	4 50
Les 50	20 fr.

Librairie du Travail

96, Quai de Jemmapes, Paris-10e.